

ՑՈՒՆԻՍ-ՑՈՒԼԻՍ 1980 JUNE-JULY 1980

Օրգան Արեւմտ. Ամերիկայի Հ.Յ.Դ. Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութեան Ամերիկ.

6. ՏԱՐԻ. @hh 12

Telex/TW

ASEAREZ LSA

ASSISTANCE PLS IN PLACING CALL

TO ANOTHER TWX OR TLX 10 ?

TH7 75C

TWX DIE ASST STL

ASSISTANCE PLS IN PLACING CALL TO ANOTHER TWX

YOU CAN DIAL DIRECT TO ANOTHER TWX

YES, BUT THERE SEEMS TO BE SOME PROBLEM, CAN YOU TRY FUR MEX

I REACHED ANSBACK HAIRENIK BSN IS THAT CULLECT

YES PLS TRY AGAIN THN S.

APP VIA HAILENIK

PARIS: AUG. 5 (AFP) - AN ARMENIAN URGANIZATION TODAY CLAIMED RESPONSE BILITY FOR AN ATTACK ON THE TURKISH CONSULATE IN FRANCE'S SECOND CITY OF LYONS WHICH WONNDED THELE PEUPLE.

IN A TELEPHONE CALL TO AGENCE FLANCE-PLESSE AN ANUNYMOUS STOKESMAN FOR THE ARMENIAN SECRET LIBERATION ARRY SAID, "WE WILL CONTINUE OUR ATTACKS UNTILL THERE IS JUSTICE FOR THE GENOCIDE OF 1915"- THE YEAR WHEN TURKISH AUTHORITIES MASSACHED UP TO A MILLION ALMENIANS.

TWO GUNNEN FLED AFTER SHOUTING CONSULATE DOUBLAN MEHEMED EURZDAG IN THE ARM, AND ANOTHER MAN, MUZJIN TOTRAK, IN THE GROIN AND APDOMEN. A THIRD MAN, WHO WAS UNNAMED, WAS ALSO SAID TO LE IN SELIOUS CONDITION.

MR FORZDAG MANAGED TO BUN TO A NEARLY POLICE STATION AND BAISE THE ALARM IN SPITE OF HIS WOUNDS. BUT THE GUNNEN HAL LISAPPEARED LY THE TIME THE POLICE APRIVED.

ADDITIONAL INFO PLS

ROUND UP CONSULATE

LYONS, SOUTHEASTERN FRANCE, AUG 5 (AFP) - UKAN GEZER, THE TURKISH GENRAL CONSUL HERE, MAY HAVE ELEN THE TAKGET OF THE TWO-MAN ATTACA TODAY ON THE CONSULATE THAT WOUNDED FOUR PERSONS, THILE OF THEM SERIOUSLY, ACCORDING TO FOLICE.

IN PARIS THE FOREIGN MINISTRY CONDERNED THE ACTION, ADDING THAT THE AUTHORITIES "WILL DO EVERYTHING IN THEIR FOURK TO IDENTIFY AND ARREST THE GUILTY PARTIES."

"TWO MINUTES LATER LATER, THEY COULD HAVE KILLED RE, IF THEY HAD WALLED WAITED FOR ME TO RETURN TO MY OFFICE," SAIL MA. GEZER. "LOUIDILESS THEY WANTED TO KILL ME, BUT THIS SHOOTING WAS DIRECTED AGAINST MY COUNTRY, NOT AGAINST ME PERSUNALLY."

"THEY COME, THEY KILL AND THEY LEAVE," Mr. GEZEL ADDED, AGREEING THAT THE ARMENIAN GROUP COULD HAVE EEEN KESFUNSIELE FOR THE ATTACK "YET WE LIVE IN TURKEY WITH AFRENIANS LIKE ENUTHERS AND SISTERS. HERE, I HAVE BEEN HERE FOR NEARLY TWO YEARS, I WITH ALMENIANS . "

IME. GEXZER WHO WILL RECEIVE PROTECTION AS OF TODAY Jean-Paul Sartre THREATS BEFORE, BUT NOT PERSONALLY.

THE CONSULATE SELVES MORE THAN 15,000 TURKS IN THE EHUNE-ALES, BURGUNLY AND AUVERGNE REGIONS.

mestern

elex/1

Telex/T

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Մասնաւորաբար այս վերջին տարիներուն ականատես կը դառնանք ընդհանրապես ամերիկահայութեան եւ յատկապես ամերիկահայ երիտասարդութեան (ասոնք ըլլան ամերիկածին թէ այլածին) մօտ, երկու որոշ մտայնութիւններու զարգացումին:

Այս երկու մտայնութիւնները «միաբերան» կր դատապարտեն Հայ Դատի գծով ցարդ տարուած աշխատանքներն ու անոնց ճեղինակները, կ'առաջարկեն «ճայութեան շաներուն սիրուն» մէկդի թողել սա լեղափոխական գաղափարաբանութիւնռազմավարութիւնն ու անաբեկչական արարքները — որոնք կ'որակեն անոնք «պարապ վախտի խադայիք» — ու կ'առաջարկեն «խելքը գլուխը» դառնալ իրատես, ձեռք ձգել «բաղաքական ճասունութիւն» եւ աշխատիլ «ճիշտ» ուղիով։ Առաջին մտայնութիւնը կ'ըսէ. — Օգտուելով ամերիկեան ժողովրրդավարութեան հրամցուցած բազմաթիւ կարելիութիւններէն, մուտք գործել ամերիկեան քաղաքական վարչամեբենայէն ներս ու այնտեղէն յաուսց տանիլ Հայ Դատի աշխատանքները։ Երկրորդ մտայնութիւնը կ'րսէ.— Ժամանակը եկած է երեխայական յամառութիւնը մէկ կողմ դնելով որոշ բանակցութիւններ կամ «տիալոկ» ստեղծել թուրք կառավարութեան նետ՝ որոշ նամաձայնութեան մր նպատակով։ Այս «իրատես» մտայնութիւնները (ի՞նչ իրատեսութիւն է՝ չգիտենք) քայլ մրն ալ անդին կ'երթան ծնունդ տալու ճամար կազմակերպութիւններու որոնք առճասարակ ժխտականօրէն տրամադրուած նայ կուսակցութեանց նանդէպ, կր ջանան պատրաստել «բաղաբականօրէն հասուն» այն երիտասարդութիւնը որ նետուելով ամերիկեան քաղաքականութեան մէջ եւ կամ ստեղծելով բանակցութիւններ ճայերու եւ թուրքերու միջեւ, դրօշակակիրը պիտի դառնայ Հայ Դատի աշխատանքներուն:

Այս երկու մտայնութիւններն ալ անկասկած որ ունին որոշ սկզբունքային ճշգրտութիւն։ Սակայն անոնք յաջորդաբար կը դառնան անգործնական եւ անիրապաշտ, ուստի՝ սխալ, երբ կը դառնան նպատակ եւ կամ նոյնիսկ պայքարի միակ միջոց։

Առաջին, կը մերժենք այն միամիտ մտայնութիւնը թէ նայ ժողովուրդի փրկութիւնը կը կայանայ Հայ մասսայի եւ մանաւանդ երիտասարդութեան գործօն մասնակցութեան մէջ ամերիկեան քաղաքականութենեն ներս (այս արտայայտող յօդուածներ շատ տեսած ենք)։ Հարկ է թափանցել — կ'րսէ այս մտայնութիւնը — ու վարչամեքենան հայութեան ի նպաստ աշխատգնել։ Սկզբունքով ացնիւ գաղափար՝ սակայն անգործնական։ Հայութեան յարաբերաբար խեղճ կարողականութեան (potential) — ahipulpul, umpnid, pnit, timil — uponցաւ անկարելի կր նկատենք ձեռք ձգել պէտք եղած ացրեցութիւնը ամերիկեան կայսերապաշտութեան նասասարակշոութիւնը խախտելու ու ճայանպաստ որոթ ապանովելու նամար։ Քաղաքական աշխատանքները պէ՛տք են, չեն բաւեր։ Երկրի դիւանագիտութեան վրայ ազդեցութիւն ձեռք ձգել — քարոցչական նպատակներով — շատ յաւ բան է. սակայն մեր բոլոր ճիգերը կեդրոնացնել հոն,ու վրատանիլ քաղաքական ապերաիստ աշխարհի քմայքներուն՝ անընդունելի է մեցի համար։ Իբրեւ լեղափոխական եւ գաղափարական երիտասարդութիւն, աննրաժեշտութիւնը կր տեսնենք ուղղակի պայքարի մը, լեղափոխական ռազմավարութեան մը, ուր քաղաքական աշխատանքները մասնակի դեր կրնան խաղալ միայն։

Երկրորդ, լստակ պէտք է րլյայ երկրորդ մրտայնութեան տէրերուն, թէ երկխօսութեան միշտ պատրաստ եղած է Հայ ժողովուրդը՝ նախապայմանով մը միայն. որ թուրք ղեկավարութիւնը ճանչնայ նայութեան պատմականօրէն փաստուած արդար իրաւունքներն ու ամենատարրական պանանջները — որոնց վստան ենք, թուրք ղեկավարութիւնը խիստ ծանօթ է — եւ այն ատեն է միայն որ այս բանակցութիւնները կը ստանան իմաստ եւ լուրջ բնույթ: Հայր ո՛չ մէկ զիջում պէտք է ընէ մինչեւ սոյն նախապայմաններու իրականացումը։ Ամբողջ վաթսուննինց տարի Հայ ժողովուրդի դոները միշտ բաց եղած են բանակցութեան կամ երկիսօսութեան նամար։ Եւ արդեօք ինչո՞ւ էին այն բոլոր խաղաղ գոլցերը, քաղաքական հայաքներն ու յուշագրերը, եթէ ոչ ըսելու համար թէ ժամանակն է ճարցերը խաղաղասիրութեամբ լուծելու։ Այս բոյորը եղաւ ամենայն խաղաղասիրութեամբ ու «այն hunn hundngnind of dangungtu hing at pring drinվուրդներու միջեւ խաղաղ գոլակցութիւնը անխուսափելի եւ անփոխարինելի ճրամայակուն մրն է։ Սակայն ըստ երեւույթին, այս բոլորին մասին միայն նայուն նամոզումը բաւական չէ», աս պէտք է ուրիշները ճամոզել։

Կը նամոզենք եթէ նամոզել է պէտք։

EDITORIAL

Mainly during the few years, we have witnessed the development of two specific mentalities in the Armenian-American community, but particularly in the Armenian-American (whether American-born or not) youth.

These two mentalities "unanimously" condemn previous efforts to advance the Armenian Cause; they suggest that "for the sake of the Armenian People", the revolutionary ideology, tactics and terrorist acts which qualify as "a waste of time" - must be abandoned and that those who advocate these ideologies must come to their senses, in order to become "politically mature" and to work in the "right" direction. The first mentality claims that we must take advantage of the many possibilities offered by the American democracy by getting involved within the American political machine to advance the Armenian Cause. The second mentality claims that the time has come to set our childish stubborness and to attempt to reach an agreement with the Turkish government by sitting down and establishing a "dialogue". These "realistic" mentalities (just how realistic they are, we don't know) also go one step further by giving birth to new organizations, which are generally negative toward the established Armenian parties, attempting to prepare "politically mature" youths who, by throwing themselves into the American political arena or by starting negotiations between the Turks and the Armenians, can become the flagbearers for the promotion of the Armenian Cause.

Undoubtedly, these two mentalities contain some basic truths. However, they will eventually become impractical and unrealistic. therefore wrong, when they become goals and even the only means of a struggle.

First, we reject the naive mentality that the freedom of the Armenian People consists of the active participation within American politics by the Armenian masses and especially by the Armenian youth (we have seen many articles expressing this). It is necessary to infiltrate, says

this mentality, and to use the political machine for the advantage of the Armenian People; basically a noble idea, but impractical. We find the use of the relatively miserable potential of the Armenian People - financial, manpower, vote, etc. -- to be an impossible method of leaving a reasonable impression and dislodging the balance of the American imperialist stance in order to secure a United States position in favor of the Armenians, Political efforts are necessary, but far from being enough. To leave an impression on the statesmanship of a country - for the purposes of propaganda — is a good thing. But to centralize all our efforts there and to have faith in the caprices of a politically unfateful world is unacceptable to us. As revolutionary and ideological youths, we find a direct struggle, revolutionary tactics, necessary where political efforts may only play a partial role.

Second, it must be clear to those of the second mentality that the Armenian People has always been ready for a dialogue, but only with the condition that the leaders of the Turkish government recognize the historically proven just rights and basic demands of the Armenian People - of which we are sure the Turks are well aware - and only at this time will these negotiations take on a serious and meaningful nature. The Armenian must make no compromise until the Armenian demands are met. During the past sixty-five years, the doors of the Armenian People have been open to negotiations. And we wonder why all the peaceful demonstrations, political gatherings and petitions were used, if not to say that it is time to solve the issues peacefully. All this happened with the utmost effort to keep peace and "with the deep conviction that a peaceful coexistence is finally inevitable and irreplaceable between the Armenians and the Turks. Apparently, it is not only the Armenian who needs to be convinced of this". but others must also be convinced. We will convince, if convincing is needed.

FROM NOW ON

Who cares anyway?

The chance of failure
Now lies clearly even greater,
And we're still merely wasting away.

Who cares anyway?
The victims and their cries
Are wiped clean from our minds,
And the crime is too old to repay.

Who cares anyway?

When we work and we prosper

Why lose it forever

All for foolish dreams of yesterday.

Who cares anyway?

- I don't

- I can't

I'm too young

- I'm too far

— I'm too happy I'm too busy.

- I don't know

- I don't learn

- I don't want to...

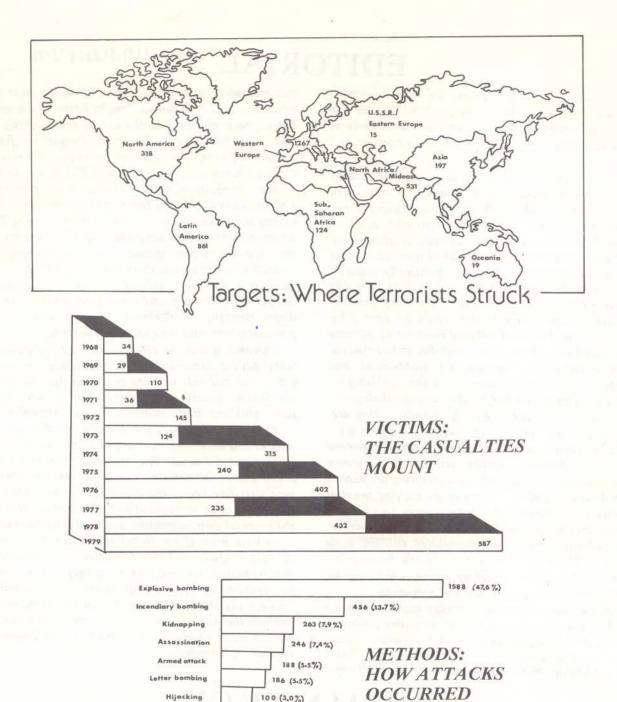
I don't need to...

- I don't care...

Still they talk of a place For a people, for a race That was ours, and is ours From its ruins to its towers.

So it's our right — but who cares... And it's just — but who cares... We must fight — but who cares...

To build for us — It's too bad, It's so frightfully sad.

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

Barricade, hostage

Break_in

Sniping

Other forms

78 (2,3%)

73 (2.2%)

71 (2.1%)

87 (2,6%)

1979-ի ընթացքին, միջազգային ահարեկչութիւնը ները թէեւ թիւով աւելի պակաս եղած են որջան նախընթաց տարիներուն, սակայն անոնք եղած են աւելի մահացու։

Անցհալ տարի, 587 Հոգի ժեռան ահարեկիչներու Հարուսածներուն տակ։ Իսկ 1980ին առաքին երկու ամիսներու ընթացքին ժեռած են 98 Հոգիներ, ժիջին Հաչւով նոյնը ինչպէս անցհալ տարի։

Գալիջ տարիներուն՝ յարձակման Թիրախ կրնան ըլլալ պետական մարդիկ, ընդհանրապէս Միջին Արեւելջի, Եւրոպայի եւ Հարաւային Ամերիկայի մէջ։

TERRORIST ACTIVITIES

During 1979, the terrorist activities in the Middle East have been less in number, yet they have been the cause of more deaths.

Last year, 587 people died under terrorist blows. But in only the first two months of 1980, already 98 people were killed, which, on the average, is about the same number as last year.

During the coming years, government officials, generally in the Middle East, Europe, and South America, can become the targets of such attacks.

CENTRAL AMERICA:

Despite the fact that they are over a small spread, the seven countries which form Central America have become basic centers of struggle and revolution. During the past hundred years, Central America had become a source of economic wealth and political power for the United States. However, the present wave of revolutions which has spread throughout these countries has now established a bad situation for the American economy and government.

- Nicaragua, which until last year was considered to be America's 51st state, is today governed by the Sandinistas, who overthrew the Somoza government about one year ago.
- Despite the efforts of the American government, the six-month military government of El Salvador is on its way to destruction, and revolution is soon to begin.
- Honduras, which served as a refuge for Nicaragua's revolutionaries, is today at the treshold of revolution itself.

EDUCATIONAL

DEMOCRA'CY

The word "democracy" is derived from the Greek words "demos", meaning people, and "kratos", meaning government.

Democracy was first implemented in ancient Rome, Before the democratic ideology was developed, it was generally thought that the king was the representative of the people and ruler of their country. It was this injustice which made the people realize that by electing capable citizens, they could form a more fair government.

Democracy is a form of government. It is a socialpolitical system in which the government is in the hands of the people.

Democracy is practiced in two ways: presidential and parliamentary. In some countries such as Turkey and Israel, the Prime Minister has full authorization, while in countries such as the United States, the President has more of a veto power.

The ideology of democracy includes the basic ideals of freedom and equality. Hence, this governmental system of democracy must provide and protect the basic freedoms of both the individual and society; for example, freedom of speech, thought, press, religion, political preference, election, etc. In other words, one's social, political, and economic freedoms, as well as human equality can be protected by a democratic system. These democratic principles are also applied in ideal socialist systems, because "Democracy is an indivisible characteristic of socialism." Without socialism, freedom and equality cannot be complete, and without democracy, socialism becomes forceful and oppressive.

A Furnace of Revolution

- In Guatemala, the dictatorship regime with its bases, is constantly the target of the blows of the fast growing revolutionary movement.
- Panama, since it gave refuge to the deposed Shah, has become the stage for the demonstrations of students and revolutionaries. For the importance of its Panama Canal, America is using every effort to suppress the possibility of a revolution. However, the hopes of a people's struggle are being raised.
- Costa Rica, which had received a title of peace and which never even felt the need for an army, is today eyewitness to the expanding claims and appeal of the people.

The condition of Central America is seriously worrying the White House. The present situation in America's indirect neighboring countries, and even the possibility of a forthcoming revolution in Mexico poses a dangerous conflict for American politics and causes a limitation on America's international appetite.

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ժողովրդավարութիւն բառը յառաջ եկած է յունարէն "demos" (ժողովուրդ) եւ "kratos" (իշխանութիւն) բառերէն։ Ժողովրդավարութիւնը առաջին անգաժ կիբարկուած է Հռոժի ժէջ։ Մինչևւ այդ ատեն, այն հաժողումը կար թե թագաւորն է ժողովուրդի ներկայացուցիչը եւ անոր ձեռջն է երկրի ղեկը սակայն անարգարութիւնները պատճառ դարձան որ ժողովուրդը ըժբունէ թե ինք ատակ անձեր ընտրելով դինջ ներկայացնող բարդար կառավարութիւն մր պէտք է կազմե։

Ժողովրդավարութիւնը կառավարութեան ձեւ մըն է, ընկերա-բաղաքական դրութիւն մըն է ուր իչխանու-Թիւնը ժողովուրդի ձեռքն է, այսինքն ան կ՚իչխէ պետական կառոյցին եւ զայն բաղկացնող Հաստատու-Թիւներուն վրայ:

Ժողովրդավարութիւնը կր կիրարկուի երկու ձեբերով՝ նախագահական եւ խորհրդարանական։ Կարգ մը երկիրներու մէջ, ինչպէս Թուրջիա եւ Իրայէլ, վարչապետը աւելի լիադօր՝ է, մինչդեռ ուրիչ երկիրներու մէջ նախագահը ունի աւելի լիագօրութիւններ (վէթ-ի իրաւունքը) ինչպէս Միացեալ Նահանդներու մէջ։

ժողովրդավար դաւանանքը կ'ընդգրկէ ազատութեան եւ հաշասարութեան գաղափարները, ուրեմն կառավարութեան այս ձեւր պէտք է անհատին եւ ընկերութեան հիմնական ազատութել նները ապահով է. օրինակ՝ խոսքի, մտածումի, մամուլի, տեղափոխութեան, կրօնքի, կուսակցութեան մը պատկանելիութեան, բուէի, անձնական կետնքի։ Այսինքն՝ բնկերային, քաղաքական եւ տնտեսական ազատութիւնները ինչպէս նաև արդարութիւնը կարելի է ապահովել ժողովրդավարութեամբ։ Ժողովրդավարութերւնը կր կիրարկուի նաեւ իտէալ ընկերվարական սիսխեմներու մէջ, որովհետեւ «ժողովրդավարութիւնը անբաժանելի յատկանիչն է ընկերվարութեան» առանց ընկերվարութեան՝ ազատունիւնը եւ հաւասարունիւնը ամրողջական չի կրնար ըլլալ, իսկ առանց ժողովրդավարուխեան՝ ընկերվարութիւնը բռնութեան կը վերածուի։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՆ՝ ՑԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՀՆՈՑ

Եօթը երկիրներ որոնք կը կազմեն Կեդրոնական Ամերիկան, Հակառակ իրենց փոքր տարածութեան, այսօր դարձած են պայքարի եւ յեղափոխութեան հիմ-նական կեդրոններ։ Կեդրոնական Ամերիկան այս վեր-ջին հարիւրամեակի ընթացքին Ամերիկայի Միացեալ նահանգներուն համար եղած էր իւղոտ պատառ եւ չահի հարուստ աղբիւր։ Բայց, ներկայիս յեղափոխութեան ալիքը տարածուած է արդէն այս երկիրներուն մէջ, գէչ կացութիւն մը ստեղծելով ամերիկեան տնտեսու-թեան ու կառավարութեան համար։

• Նիջարակուան, որ մինչեւ անցեալ տարի վը համարուէր Ամերիկեան 51-րդ նահանգը, այսօր կը կառավարուի սանտինիստներուն կողմէ որոնք մօտ տարի մը առաջ տապալեցին Սոմոզայի բռնակալ իշխանու-Թիւնը պետական հարուածի մր միջոցաւ։

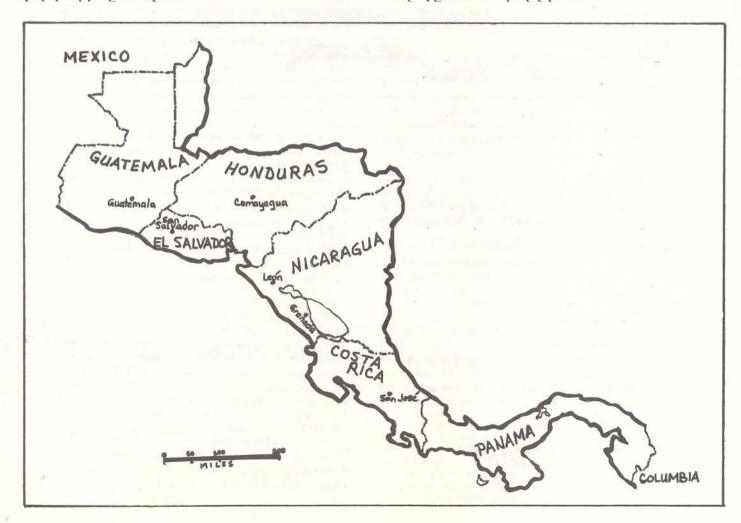
 Էլ Սալվատորի մէջ, Հակառակ Ամերիկեան կառավարութեան ջանջերուն, զինուորական վեցամսեայ կառավարութիւնը տապալելու ճամբուն վրայ է ու յեդափոխութիւնը մօտայուտ: Հոնտուրասը որ կը ծառայէր իբրեւ Նիջարակուայի յեղափոխականներուն ապաստան, այսօր յեդափոխութեան սեմին է։

 Կուաթեմալայի մէջ կառավարութեան գլուխն է մենատիրական ռէժիմ մը որ իր հաստատութիւններով չարունակ թերախը կը դառնայ օր ըստ օրէ դարդացող յեղափոխութեան հարուածներուն։

• Փանաման, դահընկէց Շահին ապաստան տալէն ի վեր, ուսանողներու եւ լեղափոխականներու ցոյցեըուն Թատերաբեմ դարձած է։ Իր նեղուցի (Փանամա դանալ) ներկայացուցած ռազմավարական (սԹրաԹէժիջ) կարեւորուԹեան համար, Ամերիկան իր բոլոր միջոցներով կը փորձէ ճնչել լեղափոխուԹեան մը կարելիուԹիւնները, բայց եւ այնպէս, ժողովրդական կռուի յոյսերը կր բարձրանան։

• Քոսժարիքան որ խաղաղուժեան տիտղոս ստացած էր ու բանակի կարիքն անգամ չէր զգար, այսօր ժոովուրդին ծաւալուն բողոքներուն ականատես կը դառնայ։

Կեդրոնական Ամերիկայի սոյն վիճակը իսկապէս կը մտահոգէ Սպիտակ Տունը։ Ամերիկայի անմիջական դրացիներուն ներկայ ընթացքը եւ նոյնիսկ Մեքսիքոյի մէջ յեղափոխութեան մը հեռանկարը արմատական վտանգ կը ներկայանան ամերիկեան քաղաքականութեան համար ու Ամերիկայի համաչխարհային ախորժակները սահմանափակել կու տան։

CONSTRUCTIVE CRITICISM?

Most probably for the first time, we Armenians have been viewed objectively by an outsider looking in. This outsider is Bella Stumbo, a Los Angeles Times staff writer, who has written a lengthy expose of the Armenian community of Los Angeles. It was printed in the June 8th issue of the Times and was entitled "L.A. Armenians: the Trauma of Finding a Self-Image", and is said to be the first in a series of articles concerning ethnic minorities of Los Angeles.

Fully equipped with photographs, the article views almost every aspect of the Armenians, including some ancient Armenian history, the 1915 massacres, the Republic of Armenia, communities of the Diaspora, statistics relating to emigration and immigration, political parties and their ideologies, and Armenian schools and students. But aside from the facts presented in the article, there are several personal views presented by the author which may not be to the liking of many Armenians. Some of these views are reluctantly easy to agree wit, while others provoke rather defensive feelings in Armenian readers.

The article begins with a touchy subject for Armenians: the differences in Armenians originating from various parts of the world. The article states that foreignborn Armenians "used 'assimilation' as if it was a dirty word." Well why shouldn't it be a "dirty word" for us Armenians, — all Armenians? Perhaps there is truth in saying that assimilation occurs more in America than anywhere else, but instead of arguing or throwing accusations, shouldn't all Armenians try to help each other to prevent assimilation here? This entire portion of the article makes us all look like senseless idiots. And there we have it. We do look like idiots to those viewing us from the outside with our petty arguments and insults. To the outsider, Armenians "seem obsessed with the question of their own identity and how to preserve it."

And so the article continues with an accurate historical account of the massacres and persecution we have been put through. It even mentions the persecution of immigrant Armenians in Fresno following the massacres. There has never been much said about it before. It also mentions that "a sizable portion of the world economy still depends on them" and gives names of well-known Armenians. Now we look good, cultured, and successful.

But not for long. Our senselessness comes shining through once again. The fact that Armenians living here are ashamed of Soviet Armenian immigrants — a sad, but true fact — is dwelled upon in the article. Reasons for this embarrassment are even provided. For example, part of the reason is "political". According to the article, nationalists believe that Armenians should stay home to maintain a stronghold in the area until the day comes when the dream of having a free and independent Armenia can be realized. But the article continues on the subject, "none of these nationalists, however, is prepared to move to Armenia. It is a transparent double standard which causes most of them to look sheepish as they explain that they can better advance the cause of Ar-

menian independence in the United States." Another aggravating point mentioned in the article is the comparison of Armenians to Jews. One Soviet Armenian immigrant stated, "All Armenians do in this country is criticize each other. They don't stick together and try to help each other, like the Jews." Could this also be a sad but true fact? Perhaps. The article later states that the most effective program for Armenian immigrants in Los Angeles is provided by Jews of the Young Israel Employment Bureau. Now this is extremely aggravating. Shouldn't we be ashamed of this? Must we turn our compatriots away and subject them to so much prejudice that they have to go to non-Armenian institutions for help. just because we believe that they should remain in the homeland? Doesn't it sound ridiculous?

To top it all off, the article discusses the painful fact that the Armenian Church is split due to political differences. It goes on to mention exactly what those "political differences" are, from terrorism right down to the conflict over the Tricolor. Suddenly, as a sort of salvation from the embarrassment, the fact that April 24th was commemorated in unity is given. And thank God for that! The article finally ends with a discouraging explanation of Armenian politics and emotions given by a representative of the Armenian Assembly.

Overall, the author must be congratulated for her thorough research on the Armenians. Hopefully, we Armenians can realize that although we hate to admit to the truth of much of what the article said, it was generally accurate. Many parts of the article can be taken as constructive criticism. We are finally given the chance to see just how we look to those outside our circles. Some of it was complimentary, while some was insulting. Maybe we can utilize some of the views and information presented in the article to our own advantage so that the next time we are so extensively studied as subjects, we won't have these embarrassing points to include, but it will be difficult. After all, as Miss Stumbo states, "It is hard work being an Armenian." And there is probably more truth in this than in anything else.

NORA

In a recent meeting with a "Le Monde" reporter, the new UNICEF (United Children's Economic Fund) president, James Grant, stated that at the present time, 1/4 of the world's population (one million people) lives in extreme poverty. Until now, none of the larger countries have taken any serious action toward this direction, except America.

An annual \$300 per capita is considered to be a minimum income. According to the latest release of the Internatinal banks, Kuwait and the Arab countries, per capita, have an income of over \$14,500, while Bangladesh and Laos, per capita, have an income of only \$90.

According to Grant, an annual 15 million children die, of which 13 million could be saved if they lived in industrial countries. A rough estimate of 100 thousand children die every three days, which means that a "Hiroshima" occurs every three days.

BEWARE OF THE WATCHFUL EYES

The KGB, the Russian abbreviation for Committee for State Security, was founded in 1917 as Cheka, and was known successively as GPU, OGPU, NKVD and MGB. It is an intelligence agency, counter-intelligence organization, and internal security police with its own military branch. It currently has approximately 500,000 members (five times as many people involved in foreign intelligence as the CIA and Western European spy agencies combined) of which about 300,000 are uniformed military under arms to protect Soviet borders.

This highly specialized organization is active on two major fronts: within free and open Western societes, and within the Soviet Union itself. The primary concern of KGB agents in foreign countries is to gather scientific and technical, as well military and political information, whereas the vital domestic concern is collecting political intelligence and manipulating and recruiting foreigners who might influence their government's policies.

Within the Soviet Union, the KGB keeps stern watch over every aspect of Soviet citizen's lives. The citizens regard the KGB with deep distaste and fear and are extremely cautious about expressing their thoughts and feelings. The internal KGB occupies itself by silencing domestic critics and concentrates on dissident movements. In fact, one highly publicized KGB responsibility is to rid the USSR of dissenters. Of the current 2,000,000 who are imprisoned in the Soviet penal system, 10,000 are imprisoned for their religious, intellectual, or political beliefs. The KGB operates prison camps and mental hospitals, directs the Soviet campaign against dissidence, and can veto applications for new jobs, visas, and university admissions. One well-known Soviet dissident who is exiled in Gorky, Andrei Sakharov, was recently threatened to be committed to a KGB psychiatric facility unless he stopped issuing statements to the Western press. Another basic attempt by the KGB to control dissension is to spread atheist propaganda within the Soviet Union. The reason for this is that religious practices within the Soviet Socialist Republics such as Armenia and Georgia can easily give birth to a national renaissance which eventually can lead to anti-Soviet movements. The National Unity Party in Soviet Armenia is most obviously closely watched by the KGB, with many of its members already committed to KGB institutions. In fact, the KGB, under pressure to silence dissidents and to suppress Armenian nationalists, killed three innocent men in 1979. Apparently, the three, Stepan Zadigian, Hagop Stepanian and Zaven Baghdassarian, all N.U.P. members, were falsely accused of planting a bomb in a Moscow subway in 1977. Later, being the first Soviet dissidents to be executed rather than exiled or sent to labor camps. The KGB remains stronger in Soviet Republics of potential anti-Soviet movements. The KGB accomplishes its internal tasks by using a complex efficient mail and telephone surveillance operation and by keeping dissidents, foreign students, journalists, and diplomats under strict and

constant surveillance. For every KGB spy abroad, there are five working within the Soviet Union on such assignments.

Although in other aspects, the KGB is just as organized outside the Soviet Union. It is assumed that 24% of Soviet diplomats in Western European embassies are KGB agents, with 87 in West Germany, 53 in Italy, and 98 in Finland. In Washington, 35% of the 136 diplomats in Soviet embassies are KGB agents under cover. The KGB, unlike the CIA, operates more through direct contact than through the use of electronic devices. The agents, both male and female, are experts at disguising themselves and at manipulating collaborators through the use of blackmail and other tactics.

The chief of the KGB, Yuri Andropov, is the first KGB head to join the ruling Soviet Politburo since Stalin's Laurenti Beria. He has succeeded in bringing the KGB under complete party control rather than the previous relation of the KGB controlling the party. The members of the KGB are recruited from the elite of the USSR's managerial class. They are picked for loyalty. intelligence, and presence and family connections to the party and agency. Once recruited, the novitiates are sent to Moscow's Institute for International Studies to undergo intensive courses in foreign cultures and languages. They become well-versed in Western languages enough to be able to fool any native speakers of that language. After they become official KGB agents, the members are given special privileges in the USSR. The KGB has a budget of about \$10 billion as opposed to the approximate \$7 billion which the United States spends on its intelligence agencies.

The KGB was first established by Lenin to protect the Bolshevik Revolution and the Soviet state. It has apparently achieved its purpose — perhaps even too well. Although the KGB is considered to be the world's largest foreign espionnage system, it naturally has many flaws. This is most probably a result of its enormous size and organization. In any case, the Soviet Secret Service is constantly getting bigger, better, and more powerful.

NORA

A future KGB agent...?

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻ <u>Ո</u>ՊԱՈԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Աշխարհի մեծագոյն գաղտնի սպասարկութեանց կազմակերպութիւնը, Խորհրդային Միութեան «Քէյ Ճի Պի»ն (ռուսերէն կրճատումը «Պետական Ապահովու-Թեան Կոմիտէ»ին) ստեղծուած է 1917-ին Պօլչեւիկ յեղափոխութեան առաջին օրէն իսկ։ Նախ Ձէկա եւ ապա րազմաներ անուններու տակ, մինչեւ այսօրս «Քէյ Ճի Պի»-ի պայտоնեաներու Թիւր կր Հասնի 500.000-ի, որոնցմէ 300.000-ը տարագաւոր են ու գինուած, եւ կը գբաղին սովետական սահմաններու պաչտպանութեամբ (այդ ըլլայ օգակայան, նաւահանգիստ եւ այլն)։ Տեղին է այստեղ յիչել Թէ Արեւմտեան Եւրոպայի բոլոր երկիրներու եւ Ամերիկեան ՍԻ.Այ Էյ-ի պաչաշնեաներու Թիւր 100.000 -ր չանցնիր:

Այս խիստ մասնագիտացած կազմակերպութիւնը ունի աշխատանքի երկու դաչտ․ առաջին, Խորհրդային Միութենէն դուրս, ուր ան կր գրադի առաւելաբար լրաեսական աշխատանքներով, անոնց միջոցաւ Հաւաքելու Համար քաղաքական, գինուորական, գիտական եւ նոյնիսկ ուսումնական տեղեկութիւններ։ Կ'ենթադրուի թե Ամերիկայի մէջ 136 ռուս դիւանադէտներուն 35%-ը գաղանի «Քէյ Ճի Պի»-ի անդամներ են որոնք կ'աչխատին դեսպանատուներէ ներս. Արեւմտեան Եւրոպայի երկիրներուն մէջ սովետ դիւանագէտներու 24%-ը անդամ է Քէյ Ճի Պի-ին։ Եւ այսպես Արեւմըտեան Գերմանիոյ մէջ 87, Իտալիոյ մէջ 53, Ֆինլանտայի մէջ 98 Քէյ Ճի Պի անդամներ կր դանուին։

Երկրորդ աշխատանքի մարզը կր տարուի ներքին Տակատի վրայ, Հոկողութիւն պահելով երկրի բնակչութեան վրայ։ Այս կազմակերպութիւնը իր ներկայունեամբ վախ ու սարսափ սփռած է երկրի ամէն անկիւններուն մէջ։ Քէլ Ճի Պի-ն մասնաւորաբար չի հանդուրժեր որեւէ տեսակի քաղաքական կամ կրօնական այլախոհութիւն։ Փաստ՝ երկրի երկու միլիոն բանտարկեալներուն 10.000-ը բանտարկուած են այլախուու-Թեան «յանցանը»ով: Վերջերս տակաւին, Համաչխար-Հային Համբաւ ստացած գիտնական Անտրէյ Սախարով աքսորուելով Մոսկուայէն Կորքի գիւղաքաղաքը, նախընտրեց Արեւմտեան աշխարհի հետ իր կապերը կտրել թան Թէ ինթգինը գտնել Քէլ Ճի Պի-ի «բուժարան»ներէն մէկուն մէջ։ Քէյ Ճի Պի-ն այլախոհութեան կր Հոկէ մասնաւորաբար այն ԽորՀրդային Հանրապետու-Թիւններէն ներս, ուր ազգային եւ կրօնական գիտակցութիւնը զօրաւոր է, ինչպէս Հայաստան եւ Վրաստան։ Մօտէն կր դիտուի Հայաստանի Ազգային Միաւորհալ կուսակցութիւնը, որուն անդամներէն չատեր արդէն րանտարկուած են . անոնցմէ երեջը , Ստեփան Զատիկեան, Ցակոբ Ստեփանեան եւ Զաւէն Պադտասարեան, 1977-ին Մոսկուայի երկաթեուդիի կայարանի մր մէջ ռումբ գետեղելու անարդար ամբաստանութեամբ դնդականարուեցան անցեալ տարի տակաւին։ Քէլ Պի Ճի-Պի-ն իր Հոկողութիւնը կը կատարէ այլախոՀներու, օտար աչակերտներու, Թղթակիցներու եւ դիւանագէտներու հեռաձայնային եւ նամակագրական կապերուն հետեւելով։ Արտաքին աշխարհի մէջ, այս կազմակերպունիւնը իր գործունէուներւնը կը կատարէ իր պաչտօնեաներու միջեւ ուղղակի յարարերութիւններու միջոցաւ թան թե Սի Այ էյ-ի նման գործածութեան դնելով ելեկտրական գործիջներ եւ ջոմբիւԹրըներ։

Քէլ Ճի Պի-ի ներկայի հրամանատարն է Եուրի Անրորով, որ Մթալինի իշխանութեան օրերուն Լավրէնթի Պերիայէն ի վեր, առաջին Քէյ Ճի Պի հրամանատարն է որ նաեւ կր պատկանի բարձրագոյն փօլինորւրոյին որ առած է կազմակերպութիւնը սովետ կուսակցութեան Հսկողութեան տակ, քան թէ առաջուան նման, երբ կուսակցությիւնը կր Հսկուէր Քէյ Ճի Պի-ի 4nnult:

Քէլ Ճի Պի-ի անդամները կ'րնտրուին իրենց Հաւատարմութեան, ուչիմութեան, ընտանեկան պարագաներու չնորհիւ։ Թեկնածուն գատուեյէն ետք կ'ենթարկուի չափացանց խիստ դաստիարակութեան Մոսկուայի Միջազգային Գիտութեանց ինստիտուտին մէջ, ուր ան կր սորվի աչխարհի քաղաքակրԹուԹեանց մասին ու կը կատարելագործէ չորսէն հինդ լեզու։ Երբ արդէն Թեկնածուն աւարտէ դասընթացքները, կը ստանայ որոչ իրաւունքներ եւ կ'ապահովէ առանձնայնորհումներ (privilege): Քէլ Ճի Պի-ի տարեկան պիստնէն է 10 պիլիոն տոլար, մինչ ՍԻ Այ Էյ-ինն է 7 պիլիոն տոլար։

Քէյ Ճի Պի-ն ստեղծուած էր Լենինի կողմէ՝ պաշտպանելու եւ Հսկելու Համար Պօլչեւիկ յեղափոխութիւնն ու Խորհրդային պետութիւնը։ Կրնանք ըսել թե ան յաջողած է իր գործին մեջ — հաւանարար պետք եղածէն այ աւելի լաւ՝ վտանգաւոր ըլլայու աստիձան։ Հակառակ իր ընդարձակութեան ու մասնագիտացման, Քէլ Ճի Պի-ն ունի շատ խոցելի կէտեր:

Ցամենայն դէպս, ան օր ըստ օրէ չարունակաբար աւելի կ'րնդարձակուի, կր մասնագիտանայ եւ կր գօրանայ — սարսափ պատճառելու աստիճան ։

TAPU

ՀԱՑ ՑԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆՆԵՐ ԹՐՔԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ

Թրջական «Թէրճիւմէն» օրաթերքը վերջերս կր հադորդէր Թէ «Հայ յեղափոխականներ արդելք կր հանդիսանան Թուրբ եւ իրանեան սահմանի վրայ կատարուած առեւտուրին, Թուրք վարորդներուն եւ բեռնատարներուն վնաս հասցնելով»։

Ըստ «Թերճիւմեն»ի, Խոյի, Մակոյի եւ Պազիրկանի շրջաններուն մէջ այս հայ յեղափոխականներուն արարքները նպատակ ունին «խանգարել Թուրբ-իրանեան քաղաքական եւ տնտեսական յարաբերութիւնները»

Այս լուրը հիմնաւորուած ըլլայ կամ ոչ, մեզի ենթագրել կու տայ թէ թուրք կառավարութեան ձնչումներուն ենթակայ թերքական մամույր ուշի ուշով կր Հետեւի ամէն տեսակ անցուդարձերուն որոնց մէջ Հայր կրնայ իսկապէս դերակատար րյյալ եւ կամ ամբաստանուիլ իբրեւ դերակատար։

ՑԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԳԾԻ ՎՐԱՑ

ԻՆՉՈ°Ւ ԱՅՍ ԲՈԼՈՐԸ

Ցեղափոխութիւն մը, այդ ըլլայ դասակարգային (ընկերային կարգերու մէջ) Թէ ազգային ազատագրական , կր կերտուի ամբողջ հաւաջականութեան մը կողմէ որ չկարենալով հանդուրժել գինք չրջապատող պայմաններուն (տնտեսական խեղճ վիճակ, քաղաքականրնկերային իրաւունքներու կամ ազգային ինքնորոչման բռնաբարում, եւ այլն), կ'րնդվգի, կ'րմբոստանայ ու կը պայքարի, որոչ փոփոխութիւններ մտցնելու Համար իր կամ իր երկրի իրավիճակէն ներս։ Բնակարաբար, սակայն, ինչպէս ամէն չարժում, յեղափոխութիւն մը կը կարօտի հաւաքականութիւնը արթնոցնող ու յեղափոխական աշխատանքները ծնող ու համադրող յեղափոխականներու եւ լեզափոխական ղեկավարութեան, որոնը Հաւաբականութեան կր ներկայանան որոչ ծրագրով ու աշխատանքի գործնական սնրանկերով եւ [ժար[ժիրներով:

ձիչա պիտի ըլլայ ըսել թե վերոյիչեալը հղած է Հայ ժողովուրդի պարագան եւս։ 1800-ական Թուականներու հայութիւնը, ուր ալ գտնուէր ան, հնչուած թուրքին, պարսիկին ու ապա ռուսին կողմէ, անպայմանօրէն պէտքը կը զգար իր իրավիճակի փոփոխութեան․ Ի Հարկին՝ յեղափոխութեան ուղիով։ Եւ անա, Փարիգեան եւ այլ եւրոպական համալսարաններէն, ֆրանսական յեղափոխութեան ազատութեան, Հաւասարութեան եւ եղբայրութեան գաղափարներով տոգորուած երկիր վերադարձան Թրջահայ երիտասարդներ, որոնք սկսան դարթեւնքի մր սերմերը ցանելու նախնական աշխատանքներուն։ Սահմանին միւս կողմը, ռուսահայ ուսանողեր, Մոսկուայի եւ Փեթրոկրատի Համալսարաններու մէջ «նարօտնիք» (ժողովրդական) չարժումներէն խիստ ազդուած, անապարեցին արդարութեան, անկախութեան ու ընկերվարութեան գաղափարները տարա-

ծել նոյն ինքն հայ ժողովուրդին մէջ։

Այս պահուն, Համիտեան (ու նոյնիսկ ԻԹԹիհատական) Թուրքիոյ մէջ, դարերու ընթացքին ստրկացած Թրջահայաստանի հայութքիւնը կ'ապրէր անտանելի կեանք մը։ Տնտեսական գետնի վրայ, Հայ անհատը — ընդհանրապէս գիւղաբնակ — խեղդուած Թուրք կուսակալներու եւ փաշաներու պարտադրած տուրքերու Հոկայական գումարներուն տակ, կ՝ապրէր նիւթժական դժոխային պայմաններու մէջ, ի միջի այլոց ականատես դառնալով Պոլսոլ Հայ մեծաՀարուստ ամիրաներու ապրած չռայլ կեանջին որմէ չահագործուածին արհան եւ բրաինքին հոտը կու գար։ Քաղաքական գետնի վրայ, Հայոց վիճակը աննախանձելի էր։ Հայութիւնը լոկ կրօնական փոջրամասնութեան պիտակին տակ կորսրնցուցած էր իր ազգային բոլոր իրաւունքները։ Ոչ միայն Հայր կառավարութեան մէջ ներկայացուցչու-Թիւն չունէր — ապագային Սուլթանի «Մէնլիս»ին մէջ եղան Հայ ներկայացուցիչներ սակայն ի զուր այլ եւ իբրեւ երկրորդ կարգի Հպատակ, ականատես կը դառնար իր ընկերային-մարդկային իրաւունքներուն, պատուին ու արժանապատուունեան բռնամար-

կովկասի մէջ, Հակառակ ռուս-ցարական ռէժիմի տակ յարաթերաբար տանելի կեանջին, ընդհանուր գծերու տակ հայուն կեանջը չէր տարբերեր իր Թրջահայ եղբօր ապրած կեանջէն։ Տնտեսական վատ վիճակ, երկրի պայմաններու բերմամբ, ջաղաջական ոչ մէկ իրաւունջ եւ այս անդամ, եԹէ Հայուն հանդիստ չձգողը Թուրջ կամ ջիւրտ աւաղակը չէր՝ ռուս ջողաջն էր։ Թրջահայաստանի եւ Ռուսահայաստանի վերոյրչեալ տուեալները համադրած, կրնանջ ըսել Թէ ընդհանուր դծերու տակ, իր ազատուժիւնն ու անկախուժիւնը
կորսնցուցած հայուժիւնը կը լրացնէր կարողական
(potential) յեղափոխական ժողովուրդի մը անհրաժեչտ
նախապայմանները։ Ու ահա, 1800-ական Թուականներու վերջերը հայ ժողովուրդը ծնունդ տուաւ յեղափոխականներու եւ յեղափոխական կուսակցուժիւններու։ Առ այդ, հայ ժողովուրդը կը ներկայանար հայ
յեղափոխականին համար իրրեւ աշխատանջի լայն ու
խոպան դաչտ։ Այս օրերուն, հայ յեղափոխականին
աշխատանջները կը ստանային երեջ ճիւղաւորում.

ա․- ուղղակի պայքար ի գործ դրուած Թչնամիին դէմ։ Այս կ՚ըլլար ահարեկչուԹիւններու կամ հայդուկային գործունէուԹեան միջոցաւ, ինչպիսին էր Խանասորի արչաւանքը 1897ին կամ Իչխան Նակաչիձէի

ահարեկումը 1905/բն։

ր.- Քարոզչութիւն արտաքին աշխարհի համար։ Համաշխարհային կարծիքի ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար կը դործածուկին արարքներ — Պանք ՕԹԹօման 1896ին եւ կամ Պապ Ալիի ցոյցը — եւ կամ կը ձեռնարկուկին "Pro Armenia" Թերթի պէս աշխատանքներ։

գ.- Քարոզչութիւն նոյն ինքն Հայ ժողովուրդեն ներս։ Հայութիւնը, ճնչուած ու իրաւազրկուած, ականջ կը դնէր հայ յեղափոխականին ըսելիքներուն։ Հակառակ այն իրականութեան թէ ան ընդհանրապէս վախի ու իր օրապահիկի մտահոգութեամը չէր վազեր փողոցները բողոքելու ու բռունցք չարժելու, բայց եւ այնպես ի հարկին կ՝օժանդակէր հայ յեղափոխական գործին ու անոր հայդուկներուն նիւթապէս թէ բարոյապէս բացի Պոլսոյ, Պաքուի, Թիֆլիսի կամ այլ կարգ մը հայ մեծահարուսաներէ, ոչ ոք թունաւոր կեցուածք կ՝ունենար հայ լեղափոխական գործին ուղղութեամը։

Այս բոլորը ի մաի ունենալով , առնենք այսօրուան ամերիկահայ դաղութը ու նմանօրինակ վերլուծումով մր փորձենք տեսնել թէ ի՞նչ են հայ լեղափոխականին

ւրենը ու աշխատարծի փանգիութիւրբերը։

Տնտեսապէս միջին Հայուի ամերիկաբնակ Հայ ան-Հատր կր վայելէ բարեկեցիկ կեանք մը։ Ամբողջ պատմութեան մր թողած թշուառութեան ու նիւթական անապահովութեան կնիքին իրրեւ արդիւնք, հայ անհատր առաջին Հերթին կր դիմէ իր անձնական չահերուն եւ նիւթականին ապահովութեան, պահուետելով «Միայն անտեսապէս յաջողած անձր կրնայ լաւագոյնս ծառայել իր ազդին» գաղափարին ետին։ Այս՝ ինջնին այպանելի չէ. ընական է անձնական չահերու մտահոգութիւմը, բայց չատ անգամ այդ անձնականին ապահովութեան համար դիզուած նիւթը կը դառնայ նպատակ եւ ազգայինն ու Հաւաքականը կ'ենթարկուին մոռացութեան։ Ուստի, ինջնաբերաբար այս անհատը իր ան-Տատական չահերէն տարուած, կը դառնայ յաջորդաբար խիստ պահպանողական եւ հակա-յեղափոխական (յստակ է թե իր վիճակէն գոհ պայմաններու եւ հաւաքակարը արաբոսմ արչաան յեմափոխունիւր բւ առմաններու լեզաչըջում չցանկար) ու իր զաւակներուն կր դաստիարակէ իր «դուն դպրոցը գնա, մեծ մարդ եղիր, ազգը ոտքիդ կու գայ» համոզումը փոխանձելով անոնց:

Քաղաքական դետնի վրայ, չատ կարճ ժամանակաչրջանի մը մէջ Ամերիկացիէն աւելի Ամերիկացի դարձած նոյն հայն է որ կարծեցեալ ժողովրդավարական ազատութքիւն մը կը վայելէ։ Անդամ մր եւս իր անձի ազատութքիւնը աչքին մեծցած ու «աչխարդ ամենէն ազատ» երկրի քաղաքական կեանքի մասնակցութժեան կարելիութիւններով հարրած, ան «կարիքը» կր տեսնկ ժուտք գործելու ամերիկեան վարչաժեքենայեն ներս, այնտեղեն յառաջ տանելու համար Հայ Դատը։ Այս միամիտ համոգումներով գրահապատուած, նոյն հայր երեւակայական կր նկատէ յեղափոխական որեւէ յաղթանակ, մինչ իրապաշտ կր նկատէ աշխատիլ քաղաքական սիսթեն մր ներս որ իր էութնամբ իսկ ու իր հատալնդած կայսերապաշտ նպատակներով անմիջականօրեն կր հակագրուի Հայ Դատի աժենեն հիմնական աշխատանըներուն։ Իրականութեան մէջ այս պահպանողական ընթացք, անչուշտ անուղղակի ազդեցութեւնն է անձին հսակերուն մտածելակերպին ու տաքուկ հանդստութեան որոնք կրնան դէպի օդը ձնղիլ պայսնաններու լեղափոխութեան պարագային։

Եւ այսպէս, սոյն պայժաններուն տակ կր պայքարի տակաւին Հայ յեղափոխականը։ Անոր աշխատանջները տակաւին կր պահեն իրենց երեք Տիւղաւորուժները.

ա.- Առժամապէս միջացգային մակարդակի վրայ, թշնամիի դէմ ուղղակի պայքարը կը գործէ։ Ահարեկչական արարջները կը շարունակեն կազմել ողնասիւնը հայ յեղափոխական պայքարին։ Օրինակ՝ Եւրոպայի դանազան կեդրոններու մէջ «Հայկական Ցեղասպանութեան Արդարութեան Մարտիկներ» խմբակին ահարեկչական ելոյթները։

ը, - Միջազգային բայց նաև տեղական մակարդակի վրայ, աշջատանքներ կր տարուին հայկական հարցին վրայ հրաւիրելու համար համաչխարհային կարծիջի ուշագրութիւնը։ Օտարներու մօտ տարուած քարողչական աշխատանքը իր ցոյցերով, յուշագերով թէ դիւանագիտական աշխատանքնեով, ձեռք ձեռքի տուած ահարեկչական մարզին հետ որոշ յաջողութիւնսեր կ՝արձանագրեն։ Օրինակ՝ Հայ Դատի յանձնախումբեր կը գործեն զուտ քարողչական դետնի վրայ, աշխարհի դանազան երկիրներու կողջին նաեւ Ամերիկայի մէջ։

4.- Քարողչութիւն նոյն ինքն հայ ժոպովուրդին մօտ։ Քարոզչունիւն լեղափոխական մտայնունեան, յեղափոխականացած մտածելակերպի, գործելակերպի եւ ապրելակերպի մը սիրոյն։ Երեք աշխատանքներէն ամենէն նուրբը, կենսականը եւ անկասկած ամենէն դժուարինը, քարողչական աշխատանքը կը հանդիպի որոշ խոչընդոտներու։ Երբեմնի խեղձուկ Հայ գիւղացին որ խոր քունի մէջ էր, այն հայր որ ոչ միայն չէր խունաւորեր Հայ յեղափոխականին ընթացքը այլ ի Հարկին կ՝ օժանդակեր անոր, այսօր իր անձով մտահոգ՝ ոչ եւս խոր ջունի մէջ է, այլ իր պահպանողական-պարտուողական ընթացրով ոչ միայն կ'ուչացնե հաւաբական չաներու իրականացումը, այլ նաեւ կր Թունաւորէ նոյնիսկ անգիտակցարար — այդ ուղղութեամբ տարուած աշխատանքները։ Այս նոյն անհատր Հայ Դատի «խաղը» կ'ուզէ բարձրէն խաղալ, այսինքն, առանց «ձեռը աղտոտելու»։ Անոր համար Հայ Դատը կորսրնցուցած է իր գաղափարական ու զգացական արժէջները ու դարձած ո՛լ ջաղաջական, այլ պարտականութեան ու քաղաքականութեան հարց, ինչպիսին պիտի րլյար նախագահական ընտրապայքար մբ։

ԱՀա այս պայմաններուն մէջ է որ կը պայքարի Հայ յեղափոխականը։ Ուստի, այս պարագաներուն բերմամբ, Հայ յեղափոխականին աշխատանջներուն պէտք է որ աւելնայ չորրորդ մարդ մը, որն է պայքարիլ ամէն տեսակի ԹուլամորԹուԹեան ու անտարրերութ Թեան դէմ որ կ'ուշացնէ յեղափոխական յաղԹանակը, նոյնիսկ եԹէ Հայն է ենժական։

Դժրախտ երեւոյթ է, բայց այս է դառն իրականութիւնը։ ԵՐԿՐԱԳՈՒՆՏԻՆ ՔԱՌՈՐԴԸ՝ ԱՂՔԱՏ

UNICEF-ի (United Nations' International Children's Economic Fund), նոր տնօրէնը՝ Ճէյմս Կրանի, վերջերս Le Monde-ի Թղթակցին հետ ունեցած տեսակցութեան մը ընթացքին ըսած է թէ ներկայիս աշխարհի
ընտկչութեան մէկ քառորդը (մէկ միլիառ անձ) կ'ապրի
րացարձակ աղքատութեան սեմին։ Ուշադրաւ է հասսատել թէ մեծ երկիրներ, ներառեալ Ամերիկան, մինչեւ հիմա ոչ մէկ կարեւոր քայլ առած են այդ ուղղութեամա։

«Բացարձակ աղջատութիւն» կը սեպուի տարեկան անձգլուխ 300 տոլարի եկամուտը։ Իսկ ըստ 1979-ի համաչխարհային դրամատան հրատարակած հաղորդա-գրութեան համաձայն, Քուէյթ եւ Արարական Միացհալ Էմիրութիւնները տարեկան անձգլուխ աւելի ջան 14,500 տոլարի եկամուտ մը ունէին, մինչ Պէկլատէչ եւ Լաոս՝ 90 տոլար։

Ըստ Կրանթի, տարիկան 15 միլիոն երեխաներ կր մեռնին, որոնցմէ 13 միլիոնը կարելի է փրկել եթէ անոնք ապրէին ճարտարարուեստական երկիրներու մէջ։ Ուրեմն պարզ հաչւով մը երեք օրը անգամ մր 100 հազար երեխայ կը մահանայ, այսինքն երեք օրը անգամ մր «Հիրոչիմա մր կր պատահի»:

ARMENIAN REVOLUTIONARIES ON TURKISH BORDERS

Recently, the Turkish newsaper "Terjumen" has written that "Armenian revolutionaries are presenting an obstacle to transactions on the Turkish-Iranian border and, are a threat to Turks carrying on business there."

According to the "Terjumen", these revolutionaries' activities in Gho, Mago, and Bazergan are trying to "disrupt Turkish-Iranian political and economic relations there."

This news, however, true or not, tell us that the Turkish press (subject to government pressure) closely follows those happenings in which the Armenian may actually be an actor or can be accused of being one.

PALESTINIANS CHANGE THEIR PRO-TURKISH POSITION

The Palestinian Freedom Front unexpectedly changed its pro-Turkish stand towards the trouble in Cyprus to support of the Greek position.

The new change was both a surprise and rage in Turkish governmental circles, since meanwhile, Turkey was using all its means to adopt a position in favor of the Palestinian question, even to the point of offending its allies.

ՀԱՑ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐԸ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐԷ ՆԵՐՍ

Քալիֆորնիոյ Համալսարաններէն ներս Հայ ուսանողներուն Թիւր օր ըստ օրէ զգալաբար կ'աւելնայ։ UCLA-ի մէջ միայն այս տարի արձանագրուած էին 250-է աւելի հայեր, մինչ ՆորԹրիձի նահանգային համալսարանը կը յաճախէին 100 հայ ուսանողներ։ Հոլիվուտ եւ Հովիտ կեղբոնացած հայուԹեան պատճառով ալ Լոս Անճէլըսի նահանգային համալսարանէն ու Հովիտի Քոլէճէն ներս յաջորդաբար կը գտնուէին բազմաԹիւ հայ ուսանողներ։

Վերոյիչեալ հաստատութիւններէն իւրաքանչիւրին մէջ գոյութիւն ունէին հայկական ակումբներ որոնց անդամներու թիւր խոտոր կը համեմատի քոլէններու հայ աչակերտներու ընդհանուր թիւին։

Ուսումնասիրուած չորս ակումըներէն մեծագոյնը ունի մօտ 35 անդամներ, իսկ միւսները Հացիւ 10 կամ 20 անդամներ: Այս անդամներէն Հագիւ մի քանին գործոն մասնակցութեւն կր բերեն ակումբի ձեռնարկներուն։ Այս ձեռնարկները հացուադիւտ են եւ ընդհանրապէս «Հայկական Հարցը» կամ «Մոռցաուած Ցեղասպանութերւնը» ֆիլմի ցուցադրութեան, մի քանի դասախօսութիւններ կամ այ մէկ-երկու հաւաքոյթներու մէջ կր կայանան։ Ինչ ալ րլյան սակայն այս ձեռնարկները, հետաքրքրունիւնը իր նուադագոյնին է։ Ամէն անձ ըստ երեւոյթին զբաղած է իր ուսումնական կեանքով եւ հետաքրքրուած չէ հայկական ակումբով։ Բայց եւ այնպէս եթէ համայսարանները չեն այն վայրը ուր խանդավառութիւնը կեդրոնացած է, դժուար պիտի ըլլայ այլ տեղի մր մասին մտածել։ Վերջապէս, արդեօք այս համալսարաններուն մէջ չէ° որ արդեօք կան թաղաքական, դաստիարակչական եւ նոյնիսկ մարդական հետաքրքրութիւնները յագեցնող կարելիութիւններ.

ինչ ալ ըլլայ պարագան, Հայ Դատ մը գոյունիւն ունի։ Եւ համալսարաններէ ներս ու անոնց միջոցաւ տարուած աշխատանքը անփոխարինելի միջոց է Հայ Դատի աշխատանքները յառաջացնելու։

Քալիֆորնիոյ Հայ ուսանողներու Թիւր բաւական պատճառ է սոյն Հայկական ակումբներուն որպէս գի արդարացնեն իրենք իրենց գոյուԹիւնը եւ արժէքը՝ Հայ գաղուԹին համար։ Այս կրնան յաջողցնել առ նուաղն գումարելով սովորական ժողովներ եւ յաջորդական ձեռնարկներ։ Այս ակումբները պէտք է որ գլխաւոր դեր ստանձնեն ուսումնական գետնի վրայ առաջնորդելու Համար Հայ երիտասարդուԹիւնը։

Անկեղծ խոսելով՝ հայ ակումբներու վիճակը ներկայիս, խեղճուկ պատկեր մր կը ներկայացնէ։ Բարելաւութեան համար կարելիութիւնները չատ են։

Ցոյսով ենք եկող տարեչըջանին այս բարելաւու-Թիւնները տեսնել։

COMMENTARY

ARMENIAN CLUB EFFORTS

The number of Armenian college students in California is growing greater at a very fast pace. At UCLA alone this year were over 250 enrolled Armenians, and at Cal. State Northridge over 100. The Armenian community being centered in Hollywood, there are many Armenians attending Cal. State Los Angeles. At Valley College last semester Armenian enrollment was up to 150

All these schools have existing Armenian clubs, yet by no means does the number of Armenian students indicate the membership of the clubs. Out of these four clubs interviewed, the maximum student attendance at meetings was rarely over 35 this year, and most times not more than 10 or 20. Participation in the organization of most activities usually averages the clubs' executive members. And these activities are rare. Most often they consist of an occasional showing of the 'Armenian Case' or the 'Forgotten Genocide', a few lectures, a party of two, and maybe some sort of April 24th presentation.

Whatever the work of the clubs, the active members all seem to admit to low involvement on behalf of the Armenian students. Everyone seems too busy with school or work to worry about such club activities. But if universities aren't the place to gather enthusiasm for Armenian activities, it would be difficult to think of elsewhere. At universities can be found substantial educational, political, and even athletic sources for many club functions.

Armenian clubs could lead Armenians in several ways. Armenians, after all, do have a cause. Working through colleges can be one of the most respectful, beneficial and public ways of perpetuating it.

Armenian college students here in California are now of such significant numbers that the Armenian clubs must prove the value of their existence both to their college campuses and to the Armenian community. They must do this by having regular meetigs and continual events. They should lead the youth in the Armenian movement both educationally, and in activities involving important dates like April 24 and May 28. Frankly, the way theclubs stand now is pitiful. There is much room for improvement. We are hopeful to see the efforts made definitely this coming fall.

ՄԱՄՈՒԼԻ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԵՐԸ

«Չափազանցութիւն չըլլար, հթէ ըսհնք թէ Դաշնակցական մամուլը, վհրջին կէս դարուն, առաջնորդող դեր կատարած է հայ ազգային կհանքին մէջ, եւ առաւհլապէս Դաշնակցութհան գրականութհամբ սնած է ու կը սնանի հայ նոր սհրունդը»:

> «Հ․Ց․Դ․ Մամուլ ևւ Հրատարակութիւն», Ցուլապատում Հ․Ց․ Դալնակցութիան

Երբ ժողովուրդ մը ստրուկ կը դառնայ ուրիչ ժողովուրդի մը կամ պետութեան մը, տարիներու ընթացքին կը կորսնցնէ իր դիմադրականութիւնը ու ինքն իր վիճակէն դոհ (հակառակ որ ոչ մէկ պատճառ կ՝ունենայ դոհ ըլլալու) կը նախընտրէ ապրիլ նոյն պայմաններուն տակ, փոխանակ փոխելու ներկայ իրավիճակը։

Պատմութիւնը կը փաստէ թե երբ ժողովուրդ մը կը սկսի գիտակցիլ իր վիճակին եւ կը փափաքի ազատ եւ անկախ՝ Հայրենիք մը ունենալ եւ վերջ տալ անարդար Տնչումներուն, ան կ'ընդվգի տիրող անարդարութեան դէմ եւ լեղափոխութիւն տեղի կ'ունենալ:

Այն շրջանը երբ ժողովուրդը կը դտնէ իր դիտակցութիւնը, երբ ժողովուրդի մը մտալորականութիւնը կը լուսաւորէ երկիրը, ազատութեան (եւայլն) գաղափարներով, կը կոչուի գարթենքի չրջան։

Հայուժեան գարժնումը սկսաւ 19րդ դարու սկիգրը երը Արովեանի, Նազարեանի, Նալբանտեանի, Քամառ Քաժիպայի, Ալիչանի եւ Խրիմեանի պէս Հայեր, դաս-արարակուած եւրոպական դիտուժեամը եւ ազդուելով Հայաստանի իրավիճակէն, ճամբան բացին յեղափո-իուժեան, աղատադրուժեան եւ յառաջորմուժեան, ժողովուրդին ջարողելով այս դաղափարները՝ մամույի

եւ գրականութեան միջոցով ։

Հ. Ց. Դաչնակցութեան Մանիֆեստը (Հրովարտակ)
որ մեծ կարեւորութեւն ունի որովհետեւ ան Դաչնակցութեան խօսջն էր ուղղուած ժողովուրդին, Հ. Ց. Դ. -ի
առաջին հրատարակութեւնն է որմէ հաջ , հրկու թեռուցիկներ ալ հրատարակելէ հաջ , «Դրօչակ» թերթը սկսաւ
լոյս տեսնել 1891 թուականին, Մայիսէն սկսեալ:

Այսօր եւս մամուլը եւ գրականութիւնը մեծ ազդեցութիւն ունին ժողովուրդի մը դաստիարակութեան մէջ, ոչ թէ միայն հայ ժողովուրդի կամ իրաւազրկուած ժողովուրդներու պարագային, այլ նոյնիսկ ազատ եւ անկախ պետութիւններու համար:

Մամուլը եւ գրականութիւնը կապ ման են մտաւորականութեան եւ ամբոխի միջեւ ինչպէս նաեւ ժողովուրդի մը անդամներուն միջեւ այս կապը կարեւոր է որովհետեւ մարդիկ պէտք ունին իրենց զգացածը եւ մտածածը յայտնելու եւ գիտնալու իրենց չուրջը դանուողներու մտածումները:

Իրականունիւնը առանձին չի կրնար անչուշտ պատճառ դառնալ յեղափոխական չարժումներու, սակայն անկասկած առին կր դառնայ որպէսզի ժողովուրդ մր արնննայ. մէկ խօսքով ան քարոզչական եւ դաստիարակչական միջոց մըն է:

Առողջ մտածումներու արտայայտութիւնը կը դաստիարակէ առողջ սերունդներ որոնք կը դառնան ժողովուրդի ամէնէն կայտառ, գործունեայ, դաղափարապաչտ մասնիկը։

SUAULY PULL HOLK

THE ROLE OF PRESS AND LITERATURE

"It would be an exaggeration to say that the Tashnagtsagan press, in the past 50 years, has played a guiding role in the Armenian national life, and most of all it is the Tashnagtsagan literature that has nourished and still does nourish the new Armenian generation".

A.R.F. PRESS AND PUBLIC ATION

When a people becomes slave to another nation or government, it loses its desire to defend itself and becomes satisfied (despite the fact that it has no reason to be satisfied.) It prefers to live under the same conditions rather than changing the present condition in which it lives.

History proves that when a people realizes the situaton that it is in and begins to desire a free and independent nation and to put an end to unjust oppression, it rebels against the ruling injustice and revolution begins.

That period during which a people finds its self-knowledge and during which the intellectuals fill the region with ideals of freedom, etc. is called a Renaissance period.

The Armenian Renaissance began during the early nineteenth century when Armenians like Apovian, Nazarian, Nalbandian, Kamar Katiba, Aleeshan, and Khrimian, who had European educations and who were affected by the situation of Armenia, began the road to revolution, freedom, and advancement by preaching to the

people through the use of the press and literature.

The ARF manifesto, which had a major importance because it represented the ARF's ideals to the people, is the first ARF publication after which, after the publication of two more pamphlets, the printing of the Troshag newspaper began in May of 1891.

Even today the press and literature have a great effect on the people, not only the Armenian people and other oppressed nations, but even for free and independent governments.

Because the press and literature are the ties between the intellects and the common people and even between members of the community, they are important, because people need to express their feelings and thoughts and to know the thoughts of those around them.

Literature itself cannot cause a revolution. However, it, without a doubt, establishes an opportunity for the people to awaken from their slumber.

In short, journalism is a method for propaganda and education.

The expression of healthy thoughts educate and develop healthy generations which become the most spirited workers for the people, the protectors of the beliefs of the people.

SONA DABANDJIAN

ԸՆՏՐԱՊԱՅՔԱՐԸ

Նախագահական ընտրութիւններու սեմին գրտնուհլով, կը կարծենք թե, մի քանի թեկնածուներու ծանօթացումը օգտակար պիտի ըլլայ, նկատի ունենալով թե մեզմէ չատերը քուէարկելու տարիքին մոտեցած են։

Նախազահութեան գլխաւոր թեկնածուներէն մէկն է նախկին դերասան եւ կառավարիչ Ռանըլտ Ռէկընը (հանրապետական)։ Ընտրուելու համար, ան նախ պէտջ է հանրապետական կուսակցութեան համագումարին։

մեծամասնութեան ձայնը ապահովէ։

Ռեկըն ծայրայեղ աջակողմեան է եւ «լէսէ-ֆէր» խորհելակերպի կողմնակից է, այսինջն կը հաւատայ Թէ՝ ջիչ օրէնջներ պէտջ է պարտադրել մարդոց։ Ան կը հաւատայ Թէ կառավարուԹեան ծախսերը պէտջ է աւելի սակաւ ըլլան, միեւնոյն ատեն պէտջ է աւելի ծախս ըլլայ պաչտպանողական-ռազմական գետնի վրայ, փաստելու համար Միացեալ Նահանդներու դերազան-ցուԹիւնը խորհրդային ՄիուԹեան վրայ։

Ռէկըն կը ջաջալերէ Միացեալ Նահանգներէ դուրս քարողչունիւն ձայնասփիւռով, եւայլն. գալով առեւտուրի, ան բացարձակապէս կը մերժէ առեւտուր կատարել Խորհրդային Միունեան հետ, համաձայն է Արեւելեան Եւրոպայի հետ առեւտուր ընելու, աւելի քիչ Չինաստանի հետ եւ կը հաւատայ նե պէտք է ազատ առեւտուր եւ համաձայնունիւն ունենալ Արեւմտեան

Եւրոպայի հետ։

ինչ կը վերաբերի ներջին Տակամարտ Տարցերուն, Ռէկըն Տամաձայն է մահապատիժի, եւ բացարձակապէս դէմ է զինային Տակակչռի, ERA-ի եւ օրինականացած

վիժումներու:

Դեմոկրատ կուսակցութեան Համագումարը, իր ընտրութիւնը պիտի կատարէ ներկայ նախագահին եւ Դէտ Քէնրաիի միջեւ։ Քէնրաիի քաղաքականութեւնը Հաստատ կը Թուի ըլլալ. ան իր ուշադրութիւնը կր կեդրոնացնէ տնտեսութեան վրայ, աւելի թիչ հետաջրջրուած է արտաջին քաղաքականութեամբ, պաշտպան կր կանգնի Միացեալ Նահանգներու եւ Խորհրդային Միութեան միջեւ բաղաբական կացութեան մեղմացման եւ վերջապես դեմ է պարտպանողական-ռազմական ծախսերու եւ Միացեալ Նահանգներէ դուրս գինուորներ դրկելու։ Ան նոյնպես համաձայն է օտար երկիրներու օգնութեան պայմանաւ որ ան, մարդկային իրաւունքներէ գրկուած երկիրներու ի նպաստ րլլայ եւ հետաբրբրուած չէ Միացեալ Նահանգներու ազդեցու-Թեամբ օտար երկիրներու վրայ։ Այս բոլորը նկատի առնելով ըստ «Թայմ» պարրերախերթի ներկայացուցած Հանրաբուկին, Քէնրտիի հետևւորդներուն երկու երրորդը ի նպաստ իրեն պիտի քուէարկէին, ինչ ալ ըլլար իր քաղաքականութիւնը։

մէկն է Էնտրրսընը, որ ընտրութիւններուն կը մասնակցի որպէս անկախ թեկնածու։ Էնտրրսընի քաղաքականութիւնը աւելի մատչելի է եթէ Ռէկընի հետ բաղդատենք։ Ան ընդհանրապէս սիրուած է երիտասարդ քուէարկողներէ, եւ լաւ ընդունելութիւն դտած է հա-

մալսարաններէ ներս:

Ներջին հարցերու չուրջ Էնտրրսընի դիրջը կր տարբերի Ռէկընէն, ան գինուորագրութեան դէմ է, զէնջի գործածութեան զսպումին համաձայն է։

Էնտրրսընի ընտրուելու Հաւանականութիւնները քիչ են, որովհետեւ ան կը ներկայանայ որպէս անկախ Թեկնածու, եւ անկախ Թեկնածուները յաւելեալ նիւթական ծախսերու պատասխանատուութիւններ կ՚ունենան, ինչ որ կը դժուարացնէ անոնց յաջողութիւնը ընտրական պայքարի ընթացքին։

Նախագահ Ճիմի Քարթըր ներկայիս ամենէն աւելի հաւանականութիւնը ունի ընտրուելու, նկատի ունենալով թե արդէն իսկ այդ պաշտօնին վրայ է, սակայն ան չատ մը Ամերիկացիներու վստահութիւնը կորսընցուցած է, իր արտաջին ջաղաջականութեան պատճառով:

Որպէս Հայեր, յստակ ընտրութիւն մր չենք կատարած այս թեկնածուներու միջեւ, չատ լաւ գիտնալով որ ոչ մէկը աւելորդ ջանք պիտի թափէ Հայ Դատի նկատմամբ։ Սակայն պէտք է փորձենք ընտրել մէկը որ ամենէն քիչ վնասողն է մեզի:

Նախորդ փորձառունիւններէ դատելով, գիտենք նել պաշտոնեայ մը որքան ազատական ըլլայ, այդքան առելի կը հետաքրքրուի փոքրամասնունիւններու հարցերով։

RONALD WHO?

The presidential elections are now just a few months away. That is probably not of much urgency to the majority of our Haytoug readers, yet most of us have either recently reached voting age, or are quickly approaching it. It is helpful to be at least vaguely familiar with the top candidates.

Former actor and governor Ronald Reagan is running for the Republican party. He received a majority vote at the Republican Convention to act he nomination. Reagan has been needled many times for having all the simple answers to the complicated questions. He is a very right wing Republican in favor of a laissez-faire system of government. That is, he supports the deduction of government regulation of business, including control of oil and gas prices. He also wants the federal government out of Welfare (reducing it to solely local and state responsibilities). Reagan believed that low government spending would restore production which would in turn create more jobs, goods, and services. But he also believes in increased defense spending, his stand being that the U.S. must show military superiority over Russia. In this situation, according to Reagan, arms control agreements could have a chance. He promotes increased U.S. propaganda in radio abroad and trade would be as follows: he would threaten to cease trade and technological deals with the U.S.S.R., have trade with eastern Europe, less with China, and have free trade agreements with Western Europe. Where controversial issues at home are concerned, Reagan stands strong against gun control, the ERA, and legalized abortion. He is also in favor of capital punishment.

The Democratic party convention will decide on either the President or Teddy Kennedy. Kennedy seems to have been consistent in his policies as a Democrat. He focuses on the economy, yet he does have a little to say about foreign policy. He supports detente with the U.S.S.R. (unlike Reagan who has no faith in it at all). Kennedy is against defense spending and the draft. When it comes to foreign aid he is in favor, but to non-human rights countries, he won't go past humanitarian aid. He doesn't have much interest in U.S. influence abroad. Kennedy also backs nuclear arms control. All this considered, according to a Time magazine poll, two thirds of Kennedy's followers will vote for him irrespective of his stand on the issues.

There is another Republican in the ring. His name is Anderson. Altough he is running as a Republican, he is running on an independent ticket. His policies ar substantially more moderate than those of Reagan. Anderson seems to appeal to the young voters. He has had overwhelming response in the nation's universities. Anderson differs on several counts from Reagan. He is against the draft. He believes in the gas tan, gun control and the public funding of abortion. Anderson certainly has appeal, but anyone running independently has got a slim chance at the presidency. In addition to it being more acceptable to run on either the Republican or Democratic ticket there are many additional financial responsibilties for the independent candidate. This makes an efficient campaign extremely difficult.

The incumbent, President Carter, so far as the best chance at being elected, since he is already in office. But, President Carter is by no means a sure bet. Many Americans have no trust left in Carter, his inflation programs, or his inconsistent foreign policy. He's a peanut farmer.

As Armenians, we have no clear choice which candidate to vote for. We know that none of them will put out any extra effort for us, but we should try to look for the one who will hurt us the least. Nevertheless, from past experience we know that however liberal an official, the more he will back the minority interests.

WHY ARE WE AGAINST IMPERIALISM?

Ever since ancient times, there have been those who have exploited others, those who have reigned over others, and those who have oppressed others. In this way, small groups, having financial and economic advantages, have dominated over the groups representing the majority by exploiting their hard work, toil, and sweat. Because of their wealth, these exploiters have been able to enjoy luxuries and comfort while profiting from the unremunerated and unrewarded work of their employees. For example, we have been eyewitnesses to employers who unfairly pay their workers (\$2 per hour) simply because they have newly arrived in this country or they don't have green cards. Therefore, these workers have neither the right nor the capacity to complain. However, it is important to stress here that it is not condemnable to be an employer, but it is condemnable for an employer to exploit his workers by paying them unjust wages. All of this gives birth to the present capitalist system.

As on an individual level, exploitation also occurs on national and governmental levels. There are strong governments which, for the sole purpose of exploiting the natural production and resources of a smaller country, will dominate the economic and even military aspects of the weaker country. For example, the Western European countries, until recently, had domination over the African countries and had profited tremendously from their wealth and manpower, thus bringing forth colonization and modern imperialism.

The Armenian Nation is an example of those weak nations which have become the torch for the profit of America, Tzarist Russia, England, Germany, and France, when these strong, big governments have closed their eyes to the Turkish savagery and massacres, and have scorned the Armenian Question for the sake of keeping their advantages over the Ottoman Empire or the Republic of Turkey.

SURVEY

The following is a survey of 4 Ferrahian High School students. Two of the students (C and D) were born in the United States and two (A and B) were born in the Middle East.

Through this survey we have tried to identify the difference in mentality of Armenian students from various parts of the world.

- Where do you consider your homeland?
   a) Armenia b) Iran c) Armenia d) America
- Do you consider yourself Armenian or American/
   Iranian
   Iranian/Lebanese first?
   a) Armenian b) Armenian c) Armenian d) Armenian
- 3. Are you proud of being Armenian?
  a) yes b) yes c) yes d) yes
- 4. If you had to choose, would you be Armenian or American?a) Armenianb) Armenianc) Armeniand) unsure
- 5. Do you think that the Armenian Schools in the Diaspora serve their purpose (preventing assimilation, teaching the Armenian language, culture, etc.)?
- a) No b) No c) Yes d) Yesb) Do you think that knowing the Armenian language is a main factor in being a good Armenian?
- a) Nob) Yesc) Nod) No7. If Armenia was free, would you go and live there?a) Yesb) Yesc) Nod) No

WHAT'S THE DIFFERENCE?

Having been an active participant in both American Scouts and Homenetmen Scouts, I have seen interesting aspects and interpretations of the scouting experience.

In both American and Armenian Scouts, the boys and girls involved have opportunities to learn an array of skills and activities which would be virtually impossible and probably less enjoyable on his own.

American scouting, especially boy scouts, places great emphasis on the individual scout and his performance. Skills are learned and tested on an individual basis using the merit badge system, and the spirit of competition is high.

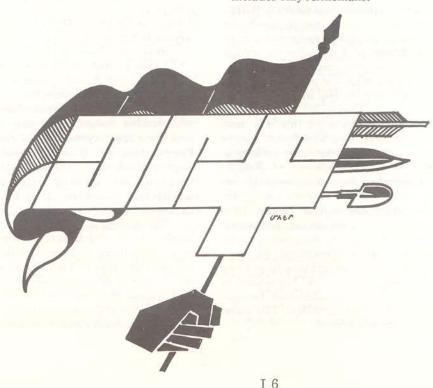
Armenian scouting differs here. The group performance is the main drive. If a few fail, it is regarded as a troop deficit, rather than individual.

Going from American scouts to Armenian scouts was quite a change for me. The benefit from both was high, but each seems to have its own separate goals besides those basic to all scouting. Preserving the Armenian culture plays an important role in Armenian scouts. There are constant reminders of this in all its scouting activities, whether it be the language, food, songs, or as requirement for passing on to different ranks. There is obviously, and understandably no place for this in American scouts. The idea is to mold a better person, not necessarily a better American.

Discipline plays a part in both American and Armenian scouts. Yet, where American scouts stresses self-discipline, Armenian scouts, in its effort to achieve a good group appearance, use more militaristic disciplinary measures.

An American born Armenian, I participated in American scouts for 12 years. I was able to identify well with the people I was with and enjoyed some of the best times of my life. I can easily say the same about my experiences in Armenian scouts with only one difference. The latter includes only Armenians.

JASMINE

A NEW SOVIET PLOY

It seems that the Soviet government, being extremely concerned about the growing dissident movements in the Soviet Union, has intensified its otherwise gradual russification of non-Russian peoples within the USSR.

Intellectuals of various non-Russian nations have revolted with increasing anxiety against this governmental enterprise. The internal russification poses a threat to their languages and cultures.

A decision taken by the Soviet government in 1978 provoked all of these protests. Signed by Soviet Premier Kossygin, the decision stated that by 1980, "Russian education within the national schools must, beginning with the first grade, be intensified". According to the plan, those students such as Armenians and Georgians, whose mother language is not Russian, must concentrate more on their Russian than on their native language. Also, the young children must begin and continue with their Russian education rather than their own national languages.

The plan also provides for the preparation of teachers to teach all Russian topics. It additionally states that all national schools which provide education in languages other than Russian, must heretofore establish complete Russian programs.

The Soviet government has ordered the governments of all Soviet Socialist Republics to completely carry out this new order providing for total russification. Even those subjects which have previously been taught in languages other than Russian, and which have nothing to do with the USSR, must be taught only in Russian. Textbooks which have previously been printed in national will henceforth be printed in Russian.

These latest orders obviously leave no choice to the Soviet Socialist Republics. After all, even the schools in Armenia are subject to Soviet laws and must obey them. However, we must keep in mind the comforting thought that the Russians comprise only half of the population of the Soviet Union. Therefore, nationalist languages cannot die.

Could it be possible that the Soviets don't realize that a sudden change such as this can only result in even more intense dissident responses from the peoples of the Soviet Socialist Republics? In any event, it will not take long for the Soviet government to realize that its forced russification (which in its eyes would lead to ineits country will inevitably have the opposite effect on the emotional young students such as those of Armenia's National Unity Party who continue to organize increasingly active dissident groups and anti-Soviet movements. These are young nationalists who will not easily forget their culture, language, and heritage to replace them by the culture, language, and heritage of "Mother Russia".

PEROUZ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Հետեւեալ Հարցաքննութիւնը ուղղուած է Ֆերահեան վարժարանէն չորս աչակերտներու, երկու Միացեալ Նահանդներու քաղաքացի (Գ եւ Դ), եւ երկուքը Միջին Արեւելք ծնած (Ա եւ Բ):

Հարցագրոյցի նպատակն էր սփիւռջահայ երիտասարդներու հոգերանուԹեան տարբերուԹիւնը ուսումնասիրել։

1) Ո°ւր կը նկատես բու հայրենիքը։

Ա. Հայաստան - Բ. Պարսկաստան. - Գ. Հայաստան. - Դ. Ամերիկա։

2) Ինչզինչը հա $^{\circ}_{J}$, ամերիկացի $^{\circ}$, լիբանանցի $^{\circ}$ Թէ պարսիկ կը նկատես ։

U. Zwj - F. Zwj - 9. Zwj . - 7. Zwj:

- 3) Հպա°րտ ես Հայ ըլլալուդ։ Ա. Այո. - Բ. Այո. - Գ. Այո. - Դ. Այո։
- 4) Եթե նախընտրութիւնը ջեզի ըլլար, ո°ր մեկը պիտի ուղեիր ըլլալ, հա՞յ թե ամերիկացի։ Ա. Հայ. - Բ. Հայ. - Գ. Հայ. - Դ. Անվստահ։
- 5) Կը կարծե°ս թե սփիւռջի տարածջին հայ դպրոցները իրենց նպատակին կը ծառայեն (ձուլումե պահպանութիւն, հայերէն լեզուի, մշակոյթի ուսուցում, եւայլն)։ Ա. Ոչ. - Բ. Ոչ. - Գ. Այո. - Դ. Այո։
- 6) Կը կարծե©ս Թէ Հայերէն դիտնալը Հիմնական է լաւ Հայ ըլլալու Համար։ Ա․ Ոչ - Բ․ Այո - Գ․ Ոչ - Դ․ Ոչ։
- 7) եթե Հայաստան ազատ ըլլար, պիտի երժայի°ր Հոն ապրելու։

U. U.Jn. F. U.Jn. - 9. 112. - 7. 115:

ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐԸ ԻՐԵՆՑ ԹՐՔԱՆՊԱՍՏ ԴԻՐՔԸ ԿԸ ՓՈԽԵՆ

Պաղեստինի Ազատագրական Ճակատը անակնկալօրէն փոխեց իր բրօ-Թրջական դիրջը կիպրական հարցին կապակցուԹեամբ եւ յարեցաւ յունական տեսակէտին։

Այս նոր դիրքաւորումը մեծ անակնկալ եւ զայրոյի պատճառեց խուրք կառավարական չրջանակներուն, որոնց համար յստակ չէր Թէ ինչո՞ւ այդ փոփոխու-Թիւնը, երբ Թուրքիան իր բոլոր միջոցներով՝ նոյնիսկ բարեկամ երկիրներ վչտացնելու գնով կը փորձէր որդեդրել Պաղեստինեան հարցին ի նպաստ կեցուածը։

THE KHANASOR EXPEDITION

In 1890-94 Armenian Revolutionaries were going from the Caucasus and Armenia to Salmast (Persia) in order to organize themselves and send military forces to the homeland.

In 1894, when the Fedayees had grown strong in the monasteries of Salmast and Terig, (a group of Fedayees, under the leadership of the A.R.F., took over the monastery of Terig and turned it into a training ground for defense against the Kurdish attacks), they decided to send the first armed group, which entered the country safely into the homeland. Encouraged by the Fedayees, the Armenagans sent a group of 100 people led by Avedissian, which successfully reached Van using the same route.

The Armenian Revolutionary Federation decided to send a second group to the homeland. Led by Nigol, a group of 60 soldiers — joined by 12 Armenagans — were directed toward the homeland. Before they reached the homeland, they were noticed by a group of Kurds. In the village of Paghaz Kiasan, the Kurds and the Fedayees fought a bloody battle, but it was not long before the Fedayees reached Varak.

In 1896, those who went to Vaspouragan returned to send new forces to Salmast. Nigol, a Tashnagtsagan, and Nerces, an Armenagan, organized small groups so that they could return. But both groups also met misfortune and were late in raching Vaspouragan. Meanwhile, the fighting and destruction in Vaspouragan had already begun. A few people from Avedissian's group reached Salmast and explained that the groups of Bedo (Tashnagtsagan), Avedissian (Armenagan), and Mardig, (Hencha-

kian) had hit heavy fighting against the Kurds during their journey and that they were already losing the battle.

In the meantime, there were many workers and soldiers in Salmast. The region was in an economic crisis and could not afford to board all of the outsiders there. To solve the problem, a decision had to be made. Many thought that new forces had to be sent to Vaspouragan, while others thought that revenge must be taken on the Kurds for massacring the weakened troops. Finally, it was decided that a group of 400 would be sent on an expedition in mid-July toward the border. The group was to be led by Vartan. Nigol, being an advocate of the expedition, also was sent as one of the leaders.

The expedition was against the Mazrig people who had destroyed Avedissian's group. It was decided to completely destroy the group and its leader. For two days, the expedition traveled through the mountains toward Khanasor where the Mazrig group was settled. Before dawn, the group attacked the Mazrigs and destroyed everything it came across, except women and children. The Kurds were caught by surprise and began to retreat after sacrifying many lives, while the Armenians retreated with Shraf Beg toward Salmast after successfully completing their mission. There were 19 losses from the Fedayees.

In order to avoid complications with the government, many of the soldiers in Persia left to go to the Caucasus, and only one small group remained in Salmast.

The moral value of the Khanasor Expedition is important in the eyes of the people. Following the revolutionary actions taken before and until 1896, the esteem of the revolutionaris was not as strong in the eyes of the people. This expedition carried out by the Armenian Revolutionary Federation changed the psychology of the people, while it also proved the Armenian strength to the Kurds.

ԽԱՆԱՍՕՐԻ ԽՈՒՄԲԵՐԷՆ ՄԷԿԸ․ ՎԵՐԸ, ԿԵԳՐՈՆՈՒՄ՝ ՆԻԿՕԼ-ԳՈՒՄԱՆ

գուգաներ Հուրարդում արանցեր Հուրարդարությունները գուծույանը գուծունը։ Դուրարդումուն, գուծում

1890-94 Թուականներուն, Կովկասէն եւ Հայաստանէն Սալմաստ (Պարսկաստան) կ'երթային յեղափոխական գործիչներ որպէսզի կազմակերպուին եւ մարտական ուժեր ու ռազմամթերջ դրկեն դէպի երկիր։

1894ին, երբ ֆետայիները արդէն զօրացած էին Սալմաստի եւ Դէրիկի վանջին մէջ — տասնեակ մր ֆետայիներ գրաւած էին Դէրիկի վանջը եւ մարզարանի վերածած, միչտ ետ մղելով ջրտական յարձակումները — Դաչնակցուժեան ղեկավարուժեան կողմէ կ՚որոչուի երկիր ուղարկել առաջին դինատար խումբը որ յաջողուժեամբ երկիր կը հասնի։ Արմենականները, ջաջալերուած այս փորձէն, հարիւր հոգիով խումբ մը կը կազմեն Աւետիսեանի ղեկավարուժեամբ որ նոյն ճամբով կր հասնի Վան։

Դաչնակցութիւնը կ'որոչէ երկրորդ խումբ մըն ալ դրկել երկիր։ Նիկոլի ղեկավարութեամբ կը հաւաջուին 60 գինուորներ․ խումբին կ'աւելնան 12 Արմենականներ եւ կ'ուղղուին դէպի երկիր․ սակայն ճամբու ընթացքին քիւրտերու եւ գօրքի կողմէ կը նկատուին եւ Բողազ Քիասան գիւղի մէջ սոսկալի կռիւ տեղի կ'ունենայ, ֆետայիները կը յաջողին իրենց հետքը կորսընցնել եւ վերջապէս կը հասնին Վարադ։

1896ին, Վասպուրական գացողները ետ կը վերադառնան որպէսզի նոր ուժեր տանին Սալմաստէն։
Նիկոլ (Դաչնակցական) եւ Ներսէս (Արմենական)
խումբեր կր կազմեն որպէսզի ետ վերադառնան, սակայն այս երկու խումբերուն ալ դժբախտուժիւն կր
պատահի եւ ուչ կր հասնին Վասպուրական․ մինչ այդ,
Վասպուրականի մէջ կոտորածները եւ կոիւները
սկսած էին։ Աւետիսեանի խումբէն քանի մը հոգի
Սալմաստ կու գան եւ կր պատմեն Թէ Պետոյի (Դաչնակցական), Աւետիսեանի (Արմենական) եւ Մարտիկի
(Հնչակեան) խումբերը ճանապարհին կոիւներու բրոնուեր էին քիւրտերու հետ եւ մեծ մասը կոտորուած
էին։

Մինչ այդ՝ Սալմաստ կը գտնուէին բազմաթիւ

գործիչներ եւ գինուորներ, եւ գաւառը տնտեսապէս խեղձ վիճակի մէջ էր եւ անկարող էր պահել հարիւրաւոր օտարականները. այս կացութենկն դուրս գալու համար պէտք էր որոշում մը առնուէր. չատերը կ՚ըսէին թէ պէտք էր նոր խումբեր հասցնել Վասպուրական. իսկ այս կարծիքին հակառակ չատեր կ՚ըսէին թէ պէտք էր ջարդուած խումբերու վրէժը լուծել ջիւրտերէն։

Վերջապէս կ'որոշուի արչաւանքը կատարել։ 400 Հոգինոց խումբ մը Յուլիսի կէսերուն ճամբայ կ'իյնայ դէպի սահման, Վարդանի ղեկավարութեամբ։ Նիկոլ արչաւանքի կարծիքին կողմնակիցներէն էր եւ արչաւանքին կը մասնակցի որպէս յիսնապետ։

Արշաւանքը կը կատարուէր Մագրիկ ցեղի դէմ որ կոտորած էր Աւետիսեանի խումբը որոշում կը տրուի բնաջինջ ընել այդ աշիրէթը իր ցեղապետով։ Երկու օր խումբը կ'երթայ լեռներուն մէջէն դէպի Առաուլ լեռը որուն լանջերուն կը գտնուէր Խանասոր։ Բնակիչները կը պատկանէին Մագրիկ ցեղին։ Արշալոյսը դեռ չբացուած, խումբը կը յարձակի Մագրիկցիներու վրայ եւ կը կոտորէ ձեռքը ինկածը։ Քիւրտերը յանկարծակիի կու գան եւ կը սկսին փախչիլ չատ դոհեր տալով, իսկ խումբը Շարաֆ բէկը ձերբակալած՝ կը նահանջէ դէպի Սալմաստ լ՛ւր գործը յաջողութեամբ կատարելէ ետք։ Ֆետայիններէն՝ 12 սպաննուածներ եւ կորսուածներ կային։

Կառավարութեան հետ բարդութիւններ չստեղծելու համար, Պարսկաստան գրեթէ կը պարպուի, զինուորներէն մեծ մասը կը փոխագրուի Կովկաս, եւ միայն փոջը խմբակ մր կը մնայ Սալմաստ։

Խանասորի արչաւանքի բարոյական արժէքը մեծ կ՛րլլայ ժողովուրդի աչքին. 1896 Թուականէն ետք, յեղափոխականներու վարկը ինկած էր ժողովուրդի աչքէն։ ԴաչնակցուԹեան կատարած այդ արչաւանքի պատճառով, ժողովուրդի հոգերանուԹիւնն ալ կը փոխուի, ինչպէս նաեւ քիւրտերը աւելի լաւ կը զգան ֆետայիներու ուժը։

ԱՆԱՊԱՀՈՎ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ՝ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Ծանօթ ենք այն խոռովիչ իրականութեան թէ Միացեալ Նահանդներ Թուրքիոյ զօրաւոր դաշնակիցն է։ Այս դաշնակցութեւնը սկսաւ համաշխարհային երկրորդ պատերազմին յաջորդող պաղ պատերազմի սկզբնաւորութեան, երբ Միացեալ Նահանդներ պարտաւոր զգաց արդիլել Սովետական ծաւալողապաշտու-

Թիւնր Մերձաւոր Արեւելքի մէջ։

Համայիարգային Բ. պատերազմէն առաջ, Ամերիկա-Թուրջ յարաբերուԹիւնները նչանակայից չէին։ Քէմալ Աթաթուրք կ'ուղէր Թուրքիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը անկողմնակալ պահել, բայց բարեկամական կապերով Սովետական Միութեան, Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Պալքան եւՄերձաւոր Արեւելթի երկիրներուն հետ։ 1945-ին, սակայն, Ռուսիա խարիսխ մը պահանջեց նեղուցներուն վրայ եւ սահմանային ձչդում՝ Արեւելքի մէջ։ Տեսնելով Սովետական սպառնալիջը, Թուրջիա ուցեց բարելաւել իր նկարագիրը, փոխելով Թուրքիոյ միակուսակցական կառավարութիւնը եւ ներկայացուցիչներ որկելով դէպի Լոնտոն եւ Ուայինկթերն, բացատրելու Համար թերքական մտահոգութիւնները։ Թէպէտ Միացեալ Նահանգներ ուղղակիօրէն չուղեց օժանդակել, սակայն համաձայնեցաւ դալնակիցներուն Հետ նեղուցներու միջազգայնացման մասին։ Թուրք կառավարութիւնը տեսնելով Թէ Միացեալ Նահանգները կրնալ չատ լաւ պաչտպան մը դառնալ, չափազանցելով Սովետական սպառնալիթը, ան կրցաւ չահիլ իր փափաքած հովանաւորութիւնը։ 1946-ին, Թուրջիա արդէն Հասած էր իր նպատակին. Միացեալ Նահանգներ գօրավիդ կը կանգնէր Թուրքիոյ կեցուածքին։

Քիչ ժամանակ անցած, Միացեալ Նահանգներ՝ տեսնելով Յունաստանի ջաղաջական եւ տնտեսական վիճակը, անհրաժելա գտաւ Ցունաստանի օժանդակել նիւթական թէ գինուորական գետնի վրայ։ Տեսնելով Ցունաստանի մէջ համայնավարութեան վտանգը, Միացեալ Նահանգներ յայտարարեց Թէ Ամերիկեան օգնութիւնը Ցունաստանի՝ անօգուտ պիտի ըլլայ եթե Թուրջիա իյնայ Ռուսական լուծին տակ․ հետեւաբար, «Թրումըն սկզբունը»ին (Truman Doctrine) Համաձայն, Ամերիկան պէտը էր գօրագներ Թուրքիոյ գինուորական ուժը, դէմ դնելու համար համայնավար ծաւայապաչտութեան Ամերիկեան տնտեսական օգնութիւնը Թուրթիոլ սկսшւ 1948-ին, երը Թուրքիա ապացուցուց Միացեալ Նահանդներուն իր հսկայական պարտքերը Ռուսիոյ պատճառաւ, աւելցնելով Թէ ինքն է միակ Հոկատր Ռուսիոյ դէմ․ իբր հետեւանք Թուրքիա ստացաւ 10 միլիոն տոլար։ 1979-ին, այս գումարը հասած էր

արդ էն 3.5 պիլիոն տոլարի:

1949-ի Ապրիլին, ՆԱԹՕ-ն հիմնուեցաւ՝ Ամերիկայի առաջարկով։ ՆԱԹՕ-ի ծրագիրն էր հիմնել պաչտպանողական գիծ մր Արեւմտեան Եւրոպայի երկիրներուն միջևւ։ Թէպէտ Միացեալ Նահանգներ չատ պատճառներ ունէր Թուրքիան չընդունելու ՆԱԹՕ-ի մէջ, Թուրքիա ամէն ձիգ ըրաւ մուտք գործելու, վախնայով Թէ կրնար գրկուիլ Ամերիկեան օժանդակուԹենկն։ 1952-ին, Թուրքիա յաքողեցաւ Ցունաստանի հետ անդամ ըլլալ ՆԱԹՕ-ին։ Ասոր պատճառը այն էր Թե Թուրքիա 5000 գինուոր տուած է Քորէայի մէք օգ-նելու Ամերիկացիներուն։ Թուրքիոյ այս անդամագրունիւնը պատճառ դարձաւ որ ան վայելէ Դաշնակիցներուն հայթայթած առաւելութիւնները։ Թուրքիոյ մէջ գտնուող Ամերիկացիներուն Թիւր հասաւ 24.000 հերր Միացեալ Նահանգներ հիմնեց ելեկտրոնական հաստատութիւններ Սեւ Ծովի եզերքը եւ միջակ կարողութեամբ կորիզային հրթիռներու (ՄԿԿՀ) հասողութիւնը ընդարձակեց։ Ամերիկա անդրադառնալով Թուրքիոյ չահարեր դիրքը, ՄԿԿՀ-ներու գործածութեան համար, փոխեց իր քաղաքականութիւնը, սակայն Թուրքերը չկրցան ըմբռնել այս փոփոխութեան նպատակը։

1960-ական տարիներու ընթացքին, Հակա-Ամերիկեան չարժումը չվտանդեց Ամերիկա-թուրք յարաբերութիւնները։ Թուրքրոյ մէջ չատ մր արարքներ, թափ տուին հակա-Ամերիկեան չարժումին. Կիպրական տագնապը, C.I.A.-ի դերը, Ամերիկայի միջամուխ դերը Թուրքիոյ ներքին քաղաքականութեան, Ամերիկեան մամուլի չափաղանցութիւնները եւ թրքական աֆիոնի

վաճառականութիւնը:

1970-ին, Ամերիկան արդարացուց իր օժանդակութեան կասեցումը թէ աֆիոնի վաճառականութեան արդելք հանդիսանալու կր ձգտէր։ Այս աւելի պրկեց Ամերիկա-թուրք յարաբերութիւնները։ Թուրք կառավարութիւնը կ՝ուղէր աֆիոնի վաճառքը կամաց կամաց անհետացնել եւ դէմ էր չուկային ամբողջական կործանումին։ Վերջապէս 1972-ին, երկու երկիրները սկսան որոչ բանակցութիւններ. Թուրքիան բոլորովին պիտի կասեցնէր աֆիոնի արտադրութիւնը եւ Ամերիկան, իր կարդին, անոր պիտի տար 35 միլիոն իրը վնասուց հատուցում։

Սակայն 1979-ին, Թուրք կառավարութիւնը հա օրինականացուց աֆիոնի արտադրութիւնը ու մինչեւ այսօր ալ աֆիոնի վաճառականութեան խնդիրը լուծուած չէ եւ միչտ արդեյք կր հանդիսանայ Ամերիկա-

խուրջ յարաբերուխիւններուն։

Ուրիչ խոչընդոտ մը եւս որ կը գտնուէր Ամերիկա-Թուրք յարաբերութիւններուն միջեւ, Կիպրական տագնապն էր որ մեծապէս կ'ազդէր Յունաստանին։ Նչանաւոր «Ճոնսոնի նամակ»ին միջոցաւ, Միացեալ նահանդներ ազդարարեց Թուրքիոյ Թէ Կիպրոսի խընդիրները կը պրկէին ՆԱԹՕ-ի դաչնակցուԹիւնները։ Սակայն բանակցուԹիւններու ձախողուԹեան պատճառաւ, Թուրքիոյ մէջ հակա-Ամերիկեան զգացումները չատցան եւ Ամերիկան դարձեալ մեղադրուեցաւ Կիպրոսի հարցին։ Թուրքերը գործածութեան համար էին։ Այս խնդիրը մէջտեղ ելաւ 1979-ի յարձակումին, երբ Միացեալ Նահանդներ յայտարարեց Թէ Ամերիկեան դէնքերը պէտք է դորածուին այն նպատակին համար որուն համար տրուած էին։

1974-ի Օգոստոսին, Կիպրոսի 40%-ը գրաւուած էր Թուրբիոյ կողմէ։ Սակայն որովհետեւ Ամերիկայի հակազդեցութիւնը տկար կը Թուէր ըլլալ, Ամերիկեան Քոնկրէսը որոչեց կեցնել Թուրբիոյ օժանդակութիւնը

1975-/2:

Զինուորական Համագործակցութիւնը եւ զարգացումի օժանդակութիւնները այլ խնդիրներ են որոնջ կը վտանգեն Ամերիկա-թուրջ յարաբերութիւնները։ Թուրջիոյ եւ Ամերիկայի գործակցութիւնը գինուորական գետնի վրայ հիմնուած են տարբեր Համաձայնութիւններու վրայ։ Սովետական սպառնալիջին Հետ, Թուրջ եւ Ամերիկեան գործակցութիւնը կ՚աւելնայ ու կրպակսի։

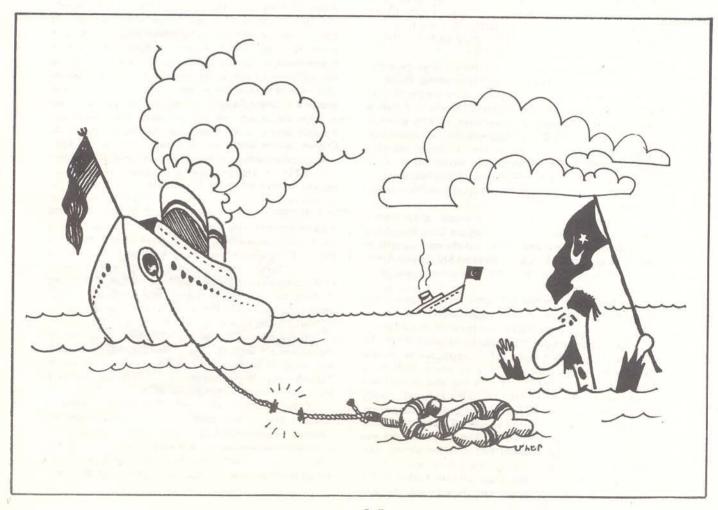
Գլխաւոր Համաձայնութիւն մրն է այն իրականութիւնը որ Թուրքիա ունի բոլոր գինուորական խարիսխներուն ղեկավարութիւնը ամէն պարագաներու տակ։ Ամերիկա եւ Թուրջիա մ իասնաբար կր կառավարեն հիւլէական ուժերու գործածութքիւնը եւ Միացեալ Նա-Հանգներուն արգիլուած է գործածել այս դիւրութիւնները՝ այսպես կոչուած «ոչ-ՆԱԹՕ» նպատակի մր Համար։ Այս Համաձայնութիւնը երկու երկիրները կր դնէ դժուարին դիրքի մր մէջ, սակայն որովհետեւ ՆԱԹՕ-ի դաչնակցութիւնը պատերազմի մր ընթացքին Թուրքիոյ ակամաւ մասնակցութեան պատճառ կր դառնալ, Հարց է Թէ Ամերիկա պէ ար է գործածէ հիւլէական ռումբեր Թուրջիոյ պաշտպանութեան համար։ Ամերիկա փորձեց Թուրթիոյ տնտեսութիւնը բարեփոխելու համար որոչ առաջարկներ ընել։ Եւ որովհետեւ պաղ պատերազմի զգացականութիւնը նուացած ժամանակ Ամերիկեան օժանդակութիւնն այ նուագելու վրայ էր, Թուրքիա կ'որակէր Ամերիկայի առաջարկները

իրրեւ միջոցներ Թուրքիան դարձնելու Ամերիկեան արբանեակ։ Այս պատճառաւ Ամերիկան անմիջապէս նուպվեցուց իր օժանդակութիւնը։

Ամերիկա-խուրք դաչնակցութիւնը եղած է անապահով եւ անհաստատ, չատ մր պատճառներու համար։
1) Թուրք կառավարութիւնը ՆԱԹՕ-ն կը գործածէ
Կիպրոսի հարցին համար։ 2) Թմրեցուցիչներու խընդիրը մեծ հարց մր չէ Թուրքիոյ համար, հետեւարար
Թուրքերը աֆիոնի վաճառականութիւնները չեն կասեցնէր։ Ամերիկա ներածուած աֆիոնի մեծ մասը
Թուրքիայէն կ'արտադրուի։ Թուրքիա գիտէ իր աչխարհագրական կարեւորութիւնը Ամերիկայի համար, եւ
այդ պատճառաւ կարողութիւնը ունի Միացեալ Նահանդները գործածել թրքական քմայքներու համաձայն։

Վերջապէս կայ ամենամեծ Հարցը։ Ամերիկեան դաչնակցուժիւնը Թուրջիոյ Հետ մեծ խոչընդոտ մըն է Հայ ժողովուրդին Համար։ Հայ Ամերիկացիներու կողմէ վճառուած տուրջերը կ'երժան օդնելու ժշնամի Թուրջիոյ։ Այս գումարը Հասած է 3.5 պիլիոն տոլարի եւ տակաւին պիտի աւելնայ եժէ Հայ ժողովուրդը չպայջարի փորձելու Համար վերջ մը դնել այս խորտա-կիչ իրականուժեան։

LAPU

AN INSECURE ALLIANCE: U.S. AND TURKEY

We are all aware of the disturbing fact that the United States is a strong ally of Turkey. This alliance began during the start of the Cold War following World War II when the United States felt that it was its duty and obligation to prevent Soviet expansionism in the Near East.

Prior to the Second World War, U.S. relations with Turkey were not especially significant. Kemal Ataturk had hoped to make the Turkish foreign policy a basically neutral, yet friendly one with the Soviet regime. France, Great Britain, Germany, and the Balkan and Near Eastern states. In 1945, the Soviets announced their intention by demanding a base on the Straits and border rectification on the East. Seeing he Soviet threat, the Turkish government attempted to improve Turkey's image in the eyes of the world by liberalizing Turkry's one-party rule and by sending delegations to both London and Washington to explain the Turkish concerns. The United States upheld its non-commital policy at this time, but agreed that the Allies (U.S. France, Great Britain) must negotiate with the Turks by inernationalizing the Straits. The Turkish government, seeing that the United States could potentially provide an excellent backing for, it, set two objectives in mind. The first was to attempt to harmonize the U.S. position on the issue of the Straits with Turkey's position, and the second was to involve the U.S. in defending Turkey against the Soviet Union. After exaggerating the Soviet threat and gaining American sympathy, the Turkish government succeeded in arousing U.S. interests in the issues, thereby gaining American protection for itself. By the end of 1946, Turkey had achieved its goal: the United States firmly backed the Turkish stand.

Soon after this, the U.S. was forced to go even farther in its promises. The political and economic situations in Greece were such that it was necessary for the U.S. to aid Greece financially and militarily. Seeing that Greece was in danger of a communist take-over, the U.S. announced that American aid to Greece would be useless if Turkey, too, fell to the Soviets. If Turkey should fall, then U.S. interests in the Mediterranean would suffer. Consequently, according to the Truman Doctrine, the U.S. would give grants to strengthen Turkey's military establishment.

U.S. economic aid to Turkey began in 1948 when the Turkish government, convincing the U.S. that it had huge defense burdens and that it was the only outpost of the West against the U.S.S.R., received \$10 million American dollars in credits. By 1974, this amount was more than \$3.5 billion.

In April 1949, the North Atlantic Treaty Organization (NATO) was created at the suggestion of the United States. The purpose of NATO was to establish a defensive alliance strictly between the Western European states. Although the U.S. had many valid reasons not to include Turkey in the pact, the Turkish government made every effort to become a NATO state for fear that its exclusion could result in less U.S. interest and less U.S. aid. Finally Turkey succeeded once again by instigating a suggestion by the United States in 1952 to make Turkey and Greece full-fledged members of NATO. The reason for this was that the Turkish government had provided almost 5000 men to join American forces in the Korean war. The inclusion in NATO resulted in huge gains for Turkey in that it guaranteed U.S. economic and military aid and also Allied support.

The influx of Americans in Turkey exceeded 24,000 when the United States set up several electronic installations along the Black Sea and spread the range of intermediate balistic missiles (IRBMs). The United States realized the benefits of using Turkey as a base for the IRBMs and basically changed its original purposes of defending Turkey and blocking expansion in the area. The Turks, however, did not realize the change in American policy and provided full cooperation in maintaining military secrecy.

The growth of anti-Americanism during the 1960's jeopardized the Turkish-American alliance. There were many other factors which instigated the rise of anti-American sentument in Turkey: the Cyprus crisis, the role of the CIA, the U.S. interfering in Turkish domestic policies, the exaggeration of the press, and Turkish opium traffic.

By 1970, Americans advocated withholding economic aid to Turkey in order to face a ban on opium production. This further strained U.S.-Turkish relations and intensified anti-American feelings. The Turkish government felt that the problem of opium production must be solved only through regulation, not through complete destruction of the market. Finally, in 1972, the two countries made a bargain: Turkey would completely ban poppy planting after 1972 and the United States would provide \$15 million to compensate the poppy growers and \$20 million for investments to orient poppy farmers to other crops. By 1974, however, the Turkish government began legalizing poppy planting again. As a result, the United States suspended its payment of the \$15 million. The issue of opium traffic has not yet been solved and remais a disturbing subject in American-Turkish relations.

Another sensitive subject pertaining to the American-Turkish alliance is the Cyprus crisis. The impact of the Cyprus issue is deeply felt in Turkey, Greece, and Cyprus. For their missions, the Turks used aircraft assigned for NATO use. This issue was raised during the 1974 invasion of Cyprus when the United States claimed that no American equipment was to be used for any purpose other than for the reason it was furnished. Finally, a United Nations peace keeping force was sent into Cyprus. Trough the Johnson letter, the United States warned Turkey that the NATO alliances were being strained by the Cyprus conflicts. Turkey reacted by sending its prime minister to Washington to talk with President Johnson. The failure of these talks resulted in extreme anti-American feelings among the Turks and the United States was blamed for having let Turkey down once again.

A risky balance achieved in Cyprus could not be maintained for long. By August of 1974, 40% of Cyprus was occupied by Turkey. The American response to the Turkish invasion was weak. Thus, Congress passed a resolution to cut off aid to Turkey in 1975.

Other problems that jeopardize Turkish-American relations are military cooperation and development assistance. The status of U.S.-Turkey military cooperations is based on various treaties and agreements. As the Soviet threat increases or decreases, the military cooperation between the United States and Turkey increases or decreases.

One main agreement is that the Turks nave control of the military bases at all times, both the U.S. and Turkey have control over the use of nuclear weapons, and the U.S. is prohibited to use the facilities for non-NATO purposes. This agreement puts both countries in an awkward position, however, because the NATO alliance could bring Turkey's unwilling participation into a war, and the question remains as to whether or not the United States would use nuclear weapons to defend Turkey in such a case. Many conflicts between the U.S. and Turkey continued to arise. The U.S. felt obliged to advise the Turkish government how the Turkish economy should be run. As the intensity of the Cold War decreases, the urgency in providing American military and economic assistance to Turkey diminishes as well. Therefore, Turkey looked upon American economic suggestions as an American attempt to make Turkey a colony and a market for the West. The U.S. reacted by diminishing its economic assistance to Turkey. However, the Soviet Union and Germany provided for what Turkey had lost from the U.S. These conflicts also have not yet been resolved.

The alliance between Turkey and the United States has never been very stable or secure for many reasons. First, the Turkish government takes advantage of its NATO membership by using NATO influence to deal with the Cyprus situation; second, the drug problem is not a major one in Turkey. Consequently, the Turks do not see the need to control opium traffic. A large percentage of opium in the United States comes from Turkey and although this must be controlled, Turkey does not cooperate in the restriction of opium. Third, the United States naively has served Turkey's every whim. Turkey realizes how geographically vital it is to the United States, and therefore, can basically convince the U.S. to do whatever is advantageous to Turkey. Aside from all of this, there is another problem. As is obvious, the American alliance with Turkey poses a conflict for the Armenian people. Tax dollars, paid by Armenian-Americans, are being used to support Turkey. This amount has exceeded \$3.5 biltion and could increase even more if the Armenians do not continue their protest of this to put a final stop to American aid, financial and military, to Turkey.

NORA

Հայ պատանիին յարմար եւ ճաճելի ընթերցարանն է «Մանկական Աշխարճ»ը։ Քաջալերեցէք մեր մանուկները զայն կարդալու։

Յաւելեալ տեղեկութեանց համար, հեռաձայնել (213) 240-1412, Glendale, Ca.

Խմբագրութիւնս ցարդ ընդունած է.

Հ. B. Դ. «Ռոստոմ» Կոմիտէ	\$200
Հ. Ց. Դ. «Ահարոնեան» Կոմիտէ	200
Հ.8. Դ. «Դրօ» Կոմիտէ	200
Հ. B. Դ. «Լեռնավայր» Կոմիտէ	100
Հ.O.Մ. «Անահիտ» Մասնանիւղ	300
Հ. O. Մ. «Մայր» Մասնանիւդ	200
Հ.Օ.Մ. «Կարս» Մասնաճիւղ	200
Հ. O. Մ. «Նայիրի» Մասնաճիւղ	200
Հ. Ե. Դ. Սիմոն Վրացեան Կրտսեր Ուխտ	100
Հ. Ե. Դ. Նիկոլ Դուման Ուխտ	100
Ընկեր մր Հ․Ց․Դ․ «Ծանթ» Կոմիտէութենեն	200
Ընկեր Ներսէս Իղճեան	200
Ընկեր Ցարութ Պեշլեան եւ Նշան Գալայնեան	200
Գարեգին Մկրտիչեան	200
Ընկեր Հրայր Գարամարտեան եւ	
Ընկեր Կարօ Խեշվաճեան	100
Տիկին Անժէլ Պահութ	50
Ընկեր Միսաք Մելմէզեան	50
Տիգրան Էլմասեան	50
Ընկեր Հայկազ Պոյաճեան	25
Մի ումն	100
Մի ոմն	100

Ծնորհակալութիւններ Alco Printing Co.-ին

A.R.F. Rosdom Gomide	h \$200
AR.F. Aharonian Gomic	leh 200
A.R.F. Tro Gomideh	200
A.R.F. Lernavar Gomide	eh 100
A.R.S. Anahid Gomideh	300
A.R.S. Mayr Chapter	200
A.R.S. Gars Chapter	200
A.R.S. Nairi Chapter	200
A.Y.F. Simon Vratzian J	r. Chapter 100
A.Y.F. Nigol Touman C	napter 100
Unger from A.R.F. Shan	t Gomideh 200
Unger Nerces Eykjian	200
Unger Harout Beshlian a	nd Nshan Kalayjian 200
Karekin Mgrdichian	200
Unger Hrair Karamardia	n and
Unger Garo Kheshva	ajian 100
Mrs. Angele Bahuth	50
Unger Missak Melemezia	n 50
Dikran Elmassian	25
Unger Haigaz Boyadjian	25
Anonymous	100
Anonymous	100

Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութեան

ՀԱՑԴՈՒԿ

Պաշտօնաթերթ - Ամսաթերթ

HAYTOUG

A monthly publication of the
A.R.F. Armenian Youth Federation
1501 Venice Blvd.
Los Angeles, Ca. 90006
Tel. 380-AYF6

₹ 8. ԴԱԺՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԲԻՒՐՕՆ Ի ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼՈՎ ⊀ԱՅՐԵՆԻՔԻՆ ԵՒ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՊԱՌՆԱՑՈՂ ՎՏԱՆԳԸ՝

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԲՈԼՈՐ ՈՒԺԵՐԻ ՄՈՐԻ ԼԻ ՁԱՑԻԱ.

Այսօրւանից սկսած իւրաքանչիւր շրջանի բոլոր դաշնակցական ընկերները պարտաւոր են ներկայանալ տեղական մարմնին կամ Բիւրօյի լիազօրին և նրանց տրամադրութեան տակ դնել իրենց բոլոր ուժերը։

ኮኮՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՆՊԱՐՏԱՃԱՆԱՉՈՒԹԻՒՆ ԱՑՍ ԽՆԴՐՈՒՄ ՀԱՄԱՐՒՈՒՄ Է

ԿՈՒՍՍԿՑԱԿԱՆ ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆ

ր անաեք չադատանար տատգի անգարարուն։

2. 8. IminutgerPhain PhPO 5 Treppeh 1920 B. Sphain